

"200 χρόνια
από την Επανάσταση
του 1821
και ο ρόλος της Κέρκυρας"

Ιόνιο Πανεπιστήμιο – Τμήμα Τεχνών Ήχου και Εικόνας

Διπλωματική Μεταπτυχιακή εργασία

Τίτλος: «200 χρόνια από την Επανάσταση του 1821 και ο ρόλος της Κέρκυρας»

Συγγραφέας - Φοιτητής: Νικόλαος Κορακιανίτης

Επόπτης Καθηγητής: Τηλιγάδης Κωνσταντίνος Αναπληρωτής Πρόεδρος Τμήματος Τεχνών Ήχου και Εικόνας, Διευθυντής ΠΜΣ «Οπτικοακουστικές Τέχνες στην Ψηφιακή Εποχή»

Εικονογραφημένη: Ναι

Αριθμός σελίδων: 73

Κέρκυρα Ιανουάριος 2021

Περίληψη:

Το 2021 τα βλέμματα στρέφονται στην Ελλάδα με αφορμή τα 200 χρόνια που συμπληρώνονται από την Επανάσταση του 1821. Χαρακτηριστικό είναι ότι η έναρξη έγινε πανηγυρικά από την Κέρκυρα σε συνεργασία της Περιφέρειας Ιονίων νήσων και του Ιονίου Πανεπιστημίου.

Είναι μία ευκαιρία η Ελλάδα να προκαλέσει τον θαυμασμό όλων, όχι μόνο με το μοναδικό ιστορικό της φορτίο, αλλά και με τη σύγχρονη δυναμική της. Τα γεγονότα έχουν καταγραφεί από την ιστορία μας και δεν αλλάζουν σε καμία περίπτωση. Θα πρέπει όμως να αποτυπωθούν μέσα από εκδηλώσεις έτσι ώστε να αφήσουμε πίσω μας την σπουδαία κληρονομιά μας με τρόπο πιο σύγχρονο χωρίς όμως να αλλοιώνεται σε καμία περίπτωση η ιστορία μας. Πρόσωπα και γεγονότα που έπαιξαν καθοριστικό ρόλο στις εξελίξεις όπως Φιλική Εταιρεία, Καποδίστριας, Ελληνική Επανάσταση είναι στο επίκεντρο και εμείς θα τους ακολουθούμε με σεβασμό στην ιστορία μας.

Λέξεις-κλειδιά: Ιωάννης Καποδίστριας, Εκδηλώσεις, 200 χρόνια, Επανάσταση, Ελλάδα, Ελλάδα 2021,

Abstract:

In 2021 the eyes are turned to Greece on the occasion of the 200 years completed by the Revolution of 1821. It is characteristic that the opening was made solemnly by Corfu in collaboration with the Region of the Ionian Islands and the Ionian University.

It is an opportunity for Greece to arouse the admiration of all, not only with its unique historical burden, but also with its modern dynamics. The facts have been recorded from our history and do not change in any case. However, they must be captured through events so that we leave behind our great heritage in a more modern way, but without in any way altering our history. Persons and events that played a decisive role in the developments such as Filiki Eteria, Kapodistrias, Hellenic Revolution.

Keywords: Ioannis Kapodistrias, Events, 200 years, Revolution, Greece, Greece 2021,

«200 χρόνια από την Επανάσταση του 1821 και ο Ιωάννης Καποδίστριας»

«Όταν αποφασίσαμε να κάμωμε την Επανάσταση, δεν εσυλλογισθήκαμε ούτε πόσοι είμεθα ούτε πως δεν έχομε άρματα ούτε ότι οι Τούρκοι εβαστούσαν τα κάστρα και τας πόλεις ούτε κανένας φρόνιμος μας είπε «πού πάτε εδώ να πολεμήσετε με σιταροκάραβα βατσέλα».

Θεόδωρος Κολοκοτρώνης, 1770-1843,

Περιεχόμενα

Περίληψη:.....	3
Abstract:.....	3
Περιεχόμενα:.....	6
Κατάλογος Εικόνων:	7-8-9
Εισαγωγή.....	10
Κεφάλαιο 1	11
<i>200 χρόνια από την Επανάσταση του 1821: Μία γιορτή για την Ελλάδα.....</i>	11
<i>Η Φιλική εταιρεία και η ενδοεπικοινωνία που είχε αναπτύξει.....</i>	15
<i>Το κρυπτογραφικό αλφάβητο</i>	18
<i>Σημαντικά πρόσωπα και τοποθεσίες πίσω από κωδικές ονομασίες</i>	18
Κεφάλαιο 2	233
<i>Τα αίτια της επανάστασης του '21</i>	23
<i>Ο Ιωάννης Καποδίστριας</i>	26
<i>Οι τομείς ανάπτυξης του Ι. Καποδίστρια.</i>	30
<i>Ο Ιωάννης Καποδίστριας εν συντομία.</i>	43
Κεφάλαιο 3	44
<i>Η επιρροή της Επανάστασης στα Ιόνια νησιά</i>	44
<i>Η Κέρκυρα στην Ελληνική επανάσταση.....</i>	56
<i>Κερκυραϊκές προσωπικότητες</i>	64
Κεφάλαιο 4	68
<i>Τα βήματα για το ντοκιμαντέρ.....</i>	68
<i>Επίλογος.....</i>	71
Βιβλιογραφία	72

Κατάλογος Εικόνων

Εικόνα 1. Ο Παλαιών Πατρών Γερμανός ευλογεί τη σημαία της Επανάστασης'. Θεόδωρος Βρυζάκης, 1865.

Εικόνα 2. Ο ναός μπροστά από τον οποίον ορκίστηκαν αγωνιστές της περιοχής της νοτίου Πελοποννήσου στις 23 Μαρτίου

*Εικόνα 3 :Θεόδωρος Κολοκοτρώνης: *Φωτάκου «Απομνημονεύματα», έκδοση 1858*

Εικόνα 4. Εθνοσυνέλευση του Άστρους

Εικόνα 5. Ιόνιος Ακαδημία

Εικόνα 6. Το σύμβολο της Φιλικής Εταιρείας

Εικόνα 7. Η εκτέλεση του Πατριάρχη από την Πύλη του Πατριαρχείου'(Φωτογραφία: www.pontos-news.gr)

Εικόνα 8. Η πύλη δεν έχει ανοίξει ποτέ ξανά από τότε...

Εικόνα . Τα τρία ιδρυτικά μέλη: Κέρινα ομοιώματα από το Μουσείο Παύλου Βρέλλη

Εικόνα 10. Κρυπτογραφικό αλφάβητο της Φιλικής Εταιρείας

Εικόνα 11. Επιστολή Φιλικής Εταιρείας

Εικόνα 12. Η σφραγίδα της Φιλικής Εταιρείας

Εικόνα 13. Η σημαία της Φιλικής Εταιρείας αγωνιστών

Εικόνα 14. Δημήτριος Υψηλάντης: Φωτογραφία από τη Βικιπαίδεια

Εικόνα 15. Σπυρίδων Τρικούπης: Πρόεδρος υπουργικού συμβουλίου (Πρωθυπουργός)

Εικόνα 16. Ελευθερία ή Θάνατος

Εικόνα 17. Ορλωφικά

Εικόνα 18: Ιωάννης Καποδίστριας

Εικόνα 19. Το Ναύπλιο, η πρώτη πρωτεύουσα της Ελλάδας

Εικόνα 20. Ο πρώτος κυβερνήτης της Ελλάδας και το Ναύπλιο

Εικόνα 21. Ο Υπουργός Εξωτερικών Α. Λόντος

Εικόνα 22. Ο Νικόλαος Δραγούμης

Εικόνα 23. Ο Ιερός Ναός Αγίου Σπυρίδωνος

Εικόνα 24. Τίρυνθα, η Αγροτική Σχολή

Εικόνα 25. Ευρύτερη όψη της Αγροτικής Σχολής

Εικόνα 26 . Εθνική Χρηματιστική Τράπεζα

Εικόνα 27. Αργυρός Φοίνικας

Εικόνα 28. Ασφαλιστική και Προεξοφλητική Εταιρεία

Εικόνα 29. Άλλη όψη του Ι. Καποδίστρια

Εικόνα 30. Η εξάβιβλος

Εικόνα 31. Η Ιεράς Μονής Ζωοδόχου Πηγής

Εικόνα 32. Ο πρώτος προσφυγικός καταυλισμός

Εικόνα 33. Ο τάφος του Ι. Καποδίστρια

Εικόνα 34. Ψήφισμα για τον κανονισμό της στρατολογίας.

Εικόνα 35. Ιδρύθηκε η πρώτη Ελληνική Σχολή των Ευελπίδων στο Ναύπλιο την 1η Ιουλίου 1828.

Εικόνα 36. Γκραβούρα της εποχής της Σχολής Ευελπίδων

Εικόνα 37. Αποψη της Σχολής Ευελπίδων σήμερα

Εικόνα 38. Επιστολή του Ιωάννη Καποδίστρια προς τον Αδαμάντιο Κοραή, Αγκόνα, 2 Δεκεμβρίου 1827

Εικόνα 39. Ιωάννης Καποδίστριας: Επιστολή προς τον Μ. Σούτσο του 1831

Εικόνα 40. Επιστολή του Καποδίστρια προς τους Οπλαρχηγούς και τους Φιλικούς

Εικόνα 41. Η σημαία της Επτανησίου Πολιτείας.

Εικόνα 42. Μάχη κατά της ελληνική επανάσταση

Εικόνα 43. Σημαία της επανάστασης

Εικόνα 44. Ο Guilford

Εικόνα 45. Η Ιόνια Ακαδημία

Εικόνα 46. Εικόνα του Κάλαμου

Εικόνα 47. Αριστοτέλης Βαλαωρίτης

Εικόνες 48. Άλλη όψη του Ναυπλίου

Εικόνα 49. Ο Διονύσιος Σολωμός

Εικόνα 50: Η Παναγία Πικριδιώτισσα και ο Γέρος του Μοριά

Εικόνα 51. Τα λημέρια του Κολοκοτρώνη

Εικόνα 52. Ο Πύργος του Δομενεγίνη «Διαολόσπιτο»

Εικόνα 53. Μάχη στην Κεφαλονιά

Εικόνα 54. Γκραβούρα της Κέρκυρας

Εικόνα 55. Μητροπολίτης Ιγνατίου

Εικόνα 56. Η αγάπη του Καποδίστρια για την Ελλάδα

Εικόνα 57. Ρήγας Φερραίος

Εικόνα 58. Ο ύμνος του Ρήγα

Εικόνα 59. Ο ύμνος στον Μποναπάρτε

Εικόνα 60. Το σήμα της Επτανήσιας Πολιτείας

Εικόνα 61. Ναπολέον Βοναπάρτης

Εικόνα 62α, 62β,. Εσωτερικό Τεκτονικής Στοάς

Εικόνα 63. Όψεις σύγχρονης Τεκτονικής Στοάς

Εικόνα 64. Οικογένεια Θεοτόκη

Εικόνα 65. Χρυσή Βίβλος των Ευπατρίδων

Εικόνα 66. Νικόλαος Χαλκιάπουλος Μάντζαρος

Εισαγωγή

Η παρούσα μεταπτυχιακή εργασία εκπονήθηκε στα πλαίσια της ολοκλήρωσης του μεταπτυχιακού προγράμματος του τμήματος Τεχνών ήχου και Εικόνας του Ιονίου Πανεπιστημίου.

Η μελέτη του θέματος θα είναι τα γεγονότα και τα δεδομένα με αφορμή την συμπλήρωση 200 χρόνων από την Ελληνική Επανάσταση.

Η παρούσα εργασία σκοπό έχει να εμπλουτίσει το θεωρητικό πλαίσιο μελέτης. Η δομή της βασίζεται σε στοιχεία τα οποία έχω συλλέξει (σπάνιο φωτογραφικό υλικό, επιστολές, κα), από τα Δημόσια αρχεία του Κράτους, το Μουσείο Καποδίστρια, την Αναγνωστική εταιρεία, καθώς επίσης και ιστοσελίδες με θέμα την ζωή του Ιωάννη Καποδίστρια αλλά και ιστορικά στοιχεία για τον ρόλο της Κέρκυρας και των Ιονίων Νήσων.

Στο πλαίσιο αυτό και με στόχο να εμπλουτίσω τις γνώσεις μου γράφτηκα στο Κέντρο Ανοικτών Διαδικτυακών Μαθημάτων Mathesis, ως ένα ιδιαίτερο τμήμα των Πανεπιστημιακών Εκδόσεων Κρήτης στο μάθημα « Η Επανάσταση του 1821. Ένα δύσκολο εγχείρημα μιας περίπλοκης κοινωνίας», το οποίο διήρκησε 5 εβδομάδες και το ολοκλήρωσα με επιτυχία (Πηγή1)

Το πρώτο κεφάλαιο μελετά τα 200 χρόνια από την Επανάσταση του 1821 κρίνοντας ότι ο εορτασμός θα αποτελέσει μείζον γεγονός τόσο στην Ελλάδα όσο και στην Ευρώπη.

Το δεύτερο κεφάλαιο είναι αφιερωμένο στον Κερκυραίο Κυβερνήτη Ιωάννη Καποδίστρια. Κατά τον Καποδίστρια. Μελετά τις προτεραιότητες της καποδιστριακής πολιτικής που ήταν μεταξύ άλλων η επέκταση της στοιχειώδους μόρφωσης μέσω των αλληλοδιδασκτικών σχολείων και η δημιουργία Κεντρικού Σχολείου για τη μόρφωση των μελλοντικών δασκάλων. Μέσα σε όλα αυτά παίζει και συνεχίζει να το κάνει σημαντικό ρόλο η Κέρκυρα. Ο ίδιος ο Καποδίστριας, υιοθέτησε ένα συγκεντρωτικό σύστημα διακυβέρνησης που ενόχλησε όσους πίστευαν στη δύναμη των δημοκρατικών διαδικασιών.

Το τρίτο κεφάλαιο έχει ως στόχο να αναδείξω την συμβολή των Επτανήσων και της Κέρκυρας στον αγώνα των επαναστατημένων Ελλήνων που είχε αρχίσει πριν την κήρυξη της επανάστασης σε πνευματικό κυρίως επίπεδο επηρεασμένη σε μεγάλο βαθμό από τον ελληνικό Διαφωτισμό.

Κεφάλαιο 1

200 χρόνια από την Επανάσταση του 1821: Μία γιορτή για την Ελλάδα

200 χρόνια από την Επανάσταση και πολλές φορές αναρωτιόμαστε τι είναι αυτό που μας κάνει «ζωντανούς» στο πέρασμα των χρόνων με την Ευρώπη και όλο τον κόσμο να μιλά για την Ελλάδα περιγράφοντας την με λέξεις που μας τιμούν, που μας κάνουν να νιώθουμε υπερήφανοι... Έννοιες που δυστυχώς πολλές φορές ακόμα και εμείς που ζούμε εδώ τις ξεχνάμε... Ευτυχώς για όλους μας, το παρελθόν μας, διαψεύδει αυτή τη μοιρολατρική και απλοϊκή αντιμετώπιση του παρόντος. Πιθανότατα να εκφράζεται έτσι και το ανικανοποίητο της ελληνικής ψυχής.

Εικόνα 1. Ο Παλαιών Πατρών Γερμανός ευλογεί τη σημαία της Επανάστασης'. Θεόδωρος Βρυζάκης, 1865.

Η ελληνική επανάσταση είναι ένα γεγονός μεγάλης σημασίας για την ιστορία της νεώτερης Ελλάδας. Οι Έλληνες απέκτησαν για πρώτη φορά ένα εθνικό κράτος, με το όνομα Ελλάδα, με συγκεκριμένα σύνορα διεθνώς αναγνωρισμένα, με συγκεκριμένο όνομα, συγκεκριμένη σημαία και εθνικό ύμνο και μάλιστα ενός εθνικού κράτους το οποίο ήταν και ανεξάρτητο.

Όλα τα παραπάνω μας κάνουν να φανταστούμε την μεγάλη αφύπνιση της εθνικής συνείδησης των Ελλήνων, που εντοπίζεται κατά την υστεροβυζαντινή περίοδο, περί τον 13ο έως 15ο αιώνα, αλλά και τις απαρχές του ελληνικού εθνικού κινήματος που οδήγησε στην Επανάσταση που εμφανίζονται πολλούς αιώνες αργότερα, στην ώριμη φάση του νεοελληνικού Διαφωτισμού το δεύτερο μισό του 18ου αιώνα. Μία πορεία δύσκολη η οποία με το πείσμα των Ελλήνων και σίγουρα με συμμαχίες έφτασε στο αποτέλεσμα που εμείς ως Περήφανοι Έλληνες ζούμε.

Η μετάβαση, η μετακίνηση του βάρους της επανάστασης στην Πελοπόννησο και στη συνέχεια στη Στερεά Ελλάδα και στα νησιά, έδωσε νέα ώθηση στην επανάσταση η οποία έμοιαζε ότι χανόταν. Η επανάσταση του 1821 στην περιοχή της Πελοποννήσου ξεκίνησε τις 21 Μαρτίου στα Καλάβρυτα, και συνεχίστηκε η έκρηξη της επανάστασης, πάλι στις 21, 22 Μαρτίου στο Αίγιο. Συνεχίστηκε στα Καλάβρυτα 22, 23 Μαρτίου και πήγε έτσι εξελισσόμενη με τη Στερεά Ελλάδα να έρχεται σε δεύτερη μοίρα στην κινητοποίηση, ως προς την εξέλιξη των πραγμάτων, αλλά σε κοντινές περίπου ημερομηνίες. (Πηγή: Μαρία Ευθύμιου καθηγήτρια του **Πανεπιστημίου Αθηνών** Κέντρο Ανοικτών Διαδικτυακών Μαθημάτων **Mathesis** των Πανεπιστημιακών Εκδόσεων Κρήτης)

Εικόνα 2. Ο ναός μπροστά από τον οποίον ορκίστηκαν αγωνιστές της περιοχής της νοτίου Πελοποννήσου στις 23 Μαρτίου

*Εικόνα 3 :Θεόδωρος Κολοκοτρώνης: *Φωτάκου «Απομνημονεύματα», έκδοση 1858*

Ο δεύτερος χρόνος, το 1822, οι νίκες επίσης συνεχίζονται και είναι σημαντικές. Το 1823 είναι η χρονιά εξελίξεων εσωτερικής φύσεως καθώς παραμένουν ανοιχτά τα πεδία των στρατιωτικών συγκρούσεων, οι ελληνικές διεργασίες που είχαν αρχίσει σε σχέση με πολιτικές εξελίξεις των πραγμάτων ήδη από το 1821 βρίσκονται σε φάση εντάσεων. Το 1823 μετά την Εθνοσυνέλευση του Άστρους είναι φανερό ότι ο εμφύλιος πόλεμος είναι προ των πυλών.

Εικόνα 4. Εθνοσυνέλευση του Άστρους

Όλα δείχνουν ότι η επανάσταση πνέει τα λοίσθια και ότι πρόκειται να ακολουθήσει ευρεία κλίμακας σφαγή του ελληνικού πληθυσμού. Όμως το 1827 η εμπλοκή των Μεγάλων Δυνάμεων στο ελληνικό εγχείρημα είναι μεγάλη και έτσι Αγγλία Γαλλία και Ρωσία επεμβαίνουν στα πράματα του νότου της ελληνικής χερσονήσου και έτσι συγκρούονται με τον οθωμανικό στόλο στο Ναυαρίνο, στην περιοχή της Πυλίας στην Μεσσηνία με αποτέλεσμα θετικότατο, μιας και ηττάται ο οθωμανικός στόλος. Έτσι μετά το 1827 ανοίγουν οι δρόμοι της διπλωματικής επίλυσης των πραγμάτων, ενώ με απόφαση των Ελλήνων στην Εθνοσυνέλευση της Τροιζήνας εκλέγεται ως πρώτος κυβερνήτης της χώρας ο Ιωάννης Καποδίστριας.

Εικόνα 5. Ιόνιος Ακαδημία

Και έτσι από τις αρχές του 1828, η χώρα μπαίνει σε μία νέα τελική φάση της επαναστάσεώς της καθώς πλέον έχει κυβερνήτη, έχει διεθνή διπλωματική κάλυψη οποία γίνεται όλο και συμπαγέστερη καθώς εξελίσσονται τα πράματα και οδηγούμαστε με αυτό τον τρόπο στην ολοκλήρωση του κύκλου και στην κατοχύρωση της δημιουργίας του πρώτου ανεξάρτητου ελληνικού κράτους, εθνικού ελληνικού κράτους στη νεώτερη εποχή και αυτή είναι η αρχή των πραγμάτων.

Η Φιλική εταιρεία και η ενδοεπικοινωνία που είχε αναπτύξει....

Εικόνα 6. Το σύμβολο της Φιλικής Εταιρείας

Η Φιλική Εταιρεία ήταν η σημαντικότερη από τις μυστικές οργανώσεις που σχηματίστηκαν για την προετοιμασία επανάστασης για την απελευθέρωση των Ελλήνων από την Οθωμανική Αυτοκρατορία. Ιδρύθηκε το 1814 στην Οδησσό, και σύμφωνα με τους παλαιότερους ιστορικούς, από τον Εμμανουήλ Ξάνθο, τον Νικόλαο Σκουφά και τον Αθανάσιο Τσακάλωφ. Οι Φιλικοί αφού μυσούνταν στην Εταιρεία έδιναν όρκο πίστης και επικοινωνούσαν με κώδικες, ψευδώνυμα και συνθηματικές λέξεις. «Ο μυστικός χαρακτήρας της εξηγεί εν μέρει τον περιορισμένο και αμφίσημο χαρακτήρα των τεκμηρίων που άφησε πίσω της.» Σε περίπου επτά χρόνια από τη δημιουργία της, ήταν σε θέση να μπει, να πάρει την απόφαση, να ξεκινήσει το στρατιωτικό σκέλος των οραμάτων της, με τον Αλέξανδρο Υψηλάντη να περνά τον ποταμό Προύθο και να μπαίνει στις περιοχές της Βλαχίας και της Μολδαβίας, περιοχές οι οποίες ανήκαν στην Οθωμανική αυτοκρατορία, αλλά ήσαν αυτόνομες, περιοχές εξαρτώμενες από την Οθωμανική αυτοκρατορία. Οι μάχες κατέληξαν σε αποτυχία των Ελλήνων και του εγχειρήματος τους στις περιοχές αυτές. Κορυφαίο γεγονός ήταν η εκτέλεση του Πατριάρχη Γρηγορίου του Ε'.

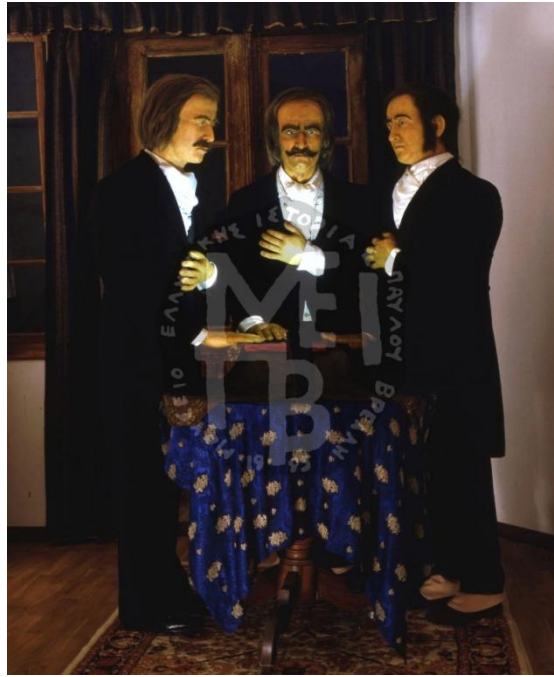

Εικόνα 7. Η εκτέλεση του Πατριάρχη από την Πύλη του Πατριαρχείου' (Φωτογραφία: www.pontos-news.gr)

Εικόνα 8. Η πύλη δεν έχει ανοίξει ποτέ ξανά από τότε...

Η Φιλική Εταιρεία ήταν η σημαντικότερη από τις μυστικές οργανώσεις που σχηματίστηκαν για την προετοιμασία επανάστασης για την απελευθέρωση των Ελλήνων. Η ίδρυση της έγινε από τον Εμμανουήλ Ξάνθο, τον Νικόλαο Σκουφά και τον Αθανάσιο Τσακάλωφ.

Εικόνα 9. Τα τρία ιδρυτικά μέλη: Κέρινα ομοιώματα από το Μουσείο Παύλου Βρέλλη

Οι Ιερείς ήταν επιφορτισμένοι με το έργο της μύησης στους δύο πρώτους βαθμούς. Όταν ο Ιερέας πλησίαζε κάποιον, σιγουρευόταν για τη φιλοπατρία του και τον κατηχούσε πλάγια στους σκοπούς της εταιρείας, οπότε το τελευταίο στάδιο ήταν να ορκιστεί.

Τότε τον πήγαινε σε κάποιον κληρικό—κάτι καθόλου εύκολο αν ο ιερέας δεν ήταν ήδη μυημένος. Πήγαινε και έβρισκε τον ιερέα και του έλεγε ότι ήθελε να ορκίσει κάποιον για προσωπική τους υπόθεση, προκειμένου να διαπιστώσει ότι λέει την αλήθεια. Ο κληρικός φορούσε το πετραχήλι και έπαιρνε το Ευαγγέλιο, οπότε ο κατηχητής έπαιρνε παράμερα τον υποψήφιο και του υπαγόρευε ψιθυριστά τον «μικρό όρκο», τον οποίο έπρεπε να τον επαναλαμβάνει ο κατηχούμενος χαμηλόφωνα τρεις φορές.

«Ορκίζομαι εις το όνομα της αληθείας και της δικαιοσύνης, ενώπιον του Υπερτάτου Όντος, να φυλάζω, θυσιάζω και την ιδίαν μου ζωήν, υποφέρων και τα πλέον σκληρά βάσανα το μυστήριον, το οποίον θα μου εξηγηθεί και ότι θα αποκριθώ την αλήθειαν εις ό,τι ερωτηθώ».

Το κρυπτογραφικό αλφάβητο

Για να μπορέσουμε σιγά- σιγά να μπούμε στη λογική του τρόπου επικοινωνίας μεταξύ των μελών της Φιλικής Εταιρείας θα πρέπει αρχικά να κατανοήσουμε τον κρυπτογραφικό κώδικα που είχαν εφεύρει.

Αρχικά, λοιπόν, οι Φιλικοί χρησιμοποιούσαν τα γνωστά γράμματα του αλφαβήτου αλλά με φωνητική αξία διαφορετική.

Πιο αναλυτικά το κρυπτογραφικό αλφάβητο της Φιλικής Εταιρείας είχε ως εξής:

$\alpha = \eta$	$\theta = 2$	$\xi = 4\alpha$	$\varphi = \gamma$
$\beta = \xi$	$\iota = 3$	$\omicron = 8$	$\chi = \delta$
$\gamma = \upsilon$	$\kappa = 4$	$\pi = 9$	$\psi = 9\alpha$
$\delta = \psi$	$\lambda = 5$	$\rho = \omicron$	$\omega = \varepsilon$
$\varepsilon = \omega$	$\mu = 6$	$\sigma = \alpha$	
$\zeta = 1$	$\nu = 7$	$\tau = \beta$	

Εικόνα 10. Κρυπτογραφικό αλφάβητο της Φιλικής Εταιρείας

Όπως γίνεται εύκολα αντιληπτό από το αλφάβητο λείπουν τα γράμματα Η και Υ τα οποία αντικαθιστούσε συνήθως το Ι για να γίνεται πιο σύνθετη η αποκρυπτογράφηση.

Σημαντικά πρόσωπα και τοποθεσίες πίσω από κωδικές ονομασίες

Έτσι, σε ότι αφορά τα πρόσωπα, ο Αθανάσιος Τσακάλωφ ήταν ο Α.Β., ο Νικόλαος Σκουφάς ήταν ο Α.Γ. και ο Εμμανουήλ Ξάνθος ήταν ο Α.Ζ. Επιπλέον, ο Αλέξανδρος Υψηλάντης επονομαζόταν Καλός ή Ανδρέας Ραδάμανθυς, ο Καποδίστριας ήταν ο Ευεργετικός, ο Παπαφλέσσας ο Αρμόδιος. Κάποιο σημαντικό πρόσωπο θα μπορούσε να έχει ακόμα και αριθμούς. Χαρακτηριστικά παραδείγματα ο Πετρόμπεης Μαυρομιχάλης που ήταν ο 110, ο Αναγνωσταράς που ήταν το 108 και ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης που ήταν ο 113! Οι Πρόκριτοι του Μοριά αναφέρονταν ως Εκδικητικοί, οι Φαναριώτες ως Οينوπόται και οι Αρχιερείς της Συνόδου Δυστυχείς και ο ρώσος αυτοκράτορας Αλέξανδρος ως φιλόανθρωπος!

Εικόνα 11. Επιστολή Φιλικής Εταιρείας

Πέρα από τα πρόσωπα, ωστόσο, σημαντικό ρόλο είχαν και τα πράγματα οπότε άξιζαν κι αυτά τη δική τους κρυπτογράφηση. Όπως αναφέρεται στο βιβλίο «Όσα δεν γνωρίζατε για την Τουρκοκρατία και την Επανάσταση του 1821» που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Μεταίχμιο, αλλά και με το βιβλίο «Φιλική Εταιρία. Α' το παράνομο οργανωτικό της Β' ο διωγμός της από τους ξένους», Τάσος Βουρνάς. Εκδόσεις Αφών Τολίδη : «αρραβών» σήμαινε επικύρωση, «βροχή» ήταν η Αρχή της Εταιρείας, «προίκα» ήταν η στρατιωτική βοήθεια, «σκοτεινιάσμα» η υποψία, «τραγουδιστής» ήταν το κανόνι, «αγκάθι» ήταν ο εχθρός, «ακίνητον» η φυλακή, «δακτυλίδιον» η λόγχη, «δένδρα» τα τουφέκια, «κύκλωψ» ο κατάσκοπος, «ίππος» το μικρό καράβι, «καμήλα» το εμπορικό πλοίο, «ελέφας» το καράβι, «κοπάδι» ο στόλος, «μπιλάντζον» ο πόλεμος, «νότες» τα πολεμοφόδια, «πλεονέκται» οι Έλληνες έμποροι, «πλούσιοι» οι Αρμένιοι, «πολλοί» οι Κεφαλονίτες, «ελπίζοντες» οι κατάδικοι, «ποιηταί» οι Έλληνες του στόλου, «σύννεφα» τα μέλη της Εταιρείας και «χορευταί» τα κλέφτικα στρατεύματα! Τέλος, χρησιμοποιούσαν αριθμούς για να μιλήσουν για ένα μέρος.

Το 2 ήταν η Πελοπόννησος, το 5 ήταν οι Σπέτσες, το 6 η Ύδρα, το 20 τα Γιάννενα, το 26 η Ρούμελη, το 39 το Βουκουρέστι, το 51 το Γαλάτσι, το 62 η Κωνσταντινούπολη, το 66 η Μυτιλήνη, το 68 η Σμύρνη και το 83 η Τεργέστη! Όταν δύο άτομα συναντιόνταν και ήθελαν να εξακριβώσουν αν ο συνομιλητής τους είναι μνημένος χρησιμοποιούσαν (σύμφωνα με το βιβλίο «Φιλική Εταιρία. Α' το παράνομο οργανωτικό της Β' ο διωγμός της από τους ξένους», Τάσος Βουρνάς. Εκδόσεις Αφών Τολίδη) τον παρακάτω συνθηματικό τρόπο:

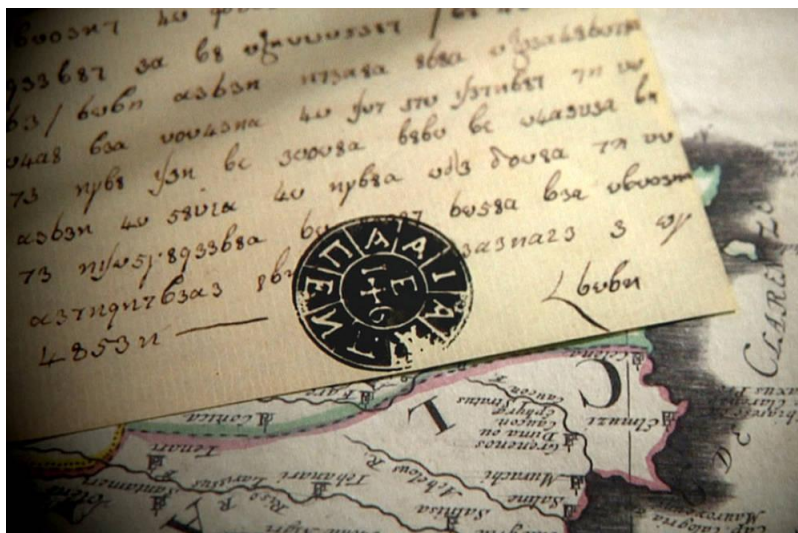
Ο ένας (πάντα όσο τον δυνατόν πιο διακριτικά γινόταν) έβαζε την αριστερή παλάμη του μέσα στη δεξιά κι έκανε τάχα, πως έπλενε τα χέρια του. Ο άλλος έπρεπε αμέσως να βάλει τα δύο δάχτυλα του δεξιού του χεριά μέσα στην αριστερή χούφτα. Αν ο πρώτος ήθελε να

κουβεντιάσει με τον δεύτερο για ζητήματα της Φιλικής έπρεπε πρώτα να βάλει κι αυτός τα δύο δάχτυλα του δεξιού του χεριού στην αριστερή του παλάμη και μετά να πιάσει και τα δύο χέρια του συντρόφου του, λέγοντας:

- Έχεις κανένα τσιμπούκι;

Ο δεύτερος έπρεπε απαραίτητα ν' απαντήσει: - Τσιμπούκι; Όχι! Έχω όμως τσαρούχι!...

Επίσης, αν κάποιος μετέφερε ένα προφορικό μήνυμα σε κάποιον άλλον του έκανε νεύμα με το χέρι (φέρνοντας το δάχτυλο στο κάτω χείλος) ότι θέλει να του μιλήσει. Αν εκείνος ήταν μνημένος «απαντούσε» κινώντας το χέρι του προς το πτερύγιο του αυτιού του, για να δηλώσει έτσι ότι είναι πρόθυμος να ακούσει!

Εικόνα 12. Η σφραγίδα της Φιλικής Εταιρείας

Στη συνέχεια, πιάνονται από τα χέρια και ο πρώτος έλεγε:

- Από πολύ το επιθυμούσα!

- Και εγώ ομοίως, απαντούσε ο δεύτερος....

Έπειτα για επιβεβαίωση έλεγαν και μερικά συνθηματικά γράμματα τόσο ο κομιστής του μηνύματος όσο και ο... δέκτης:

Ο πρώτος έλεγε: λ

Ο δεύτερος πρόσθετε: α

Ο α': ν

Ο β': τ

Ο α': ο

Ο β': ν.

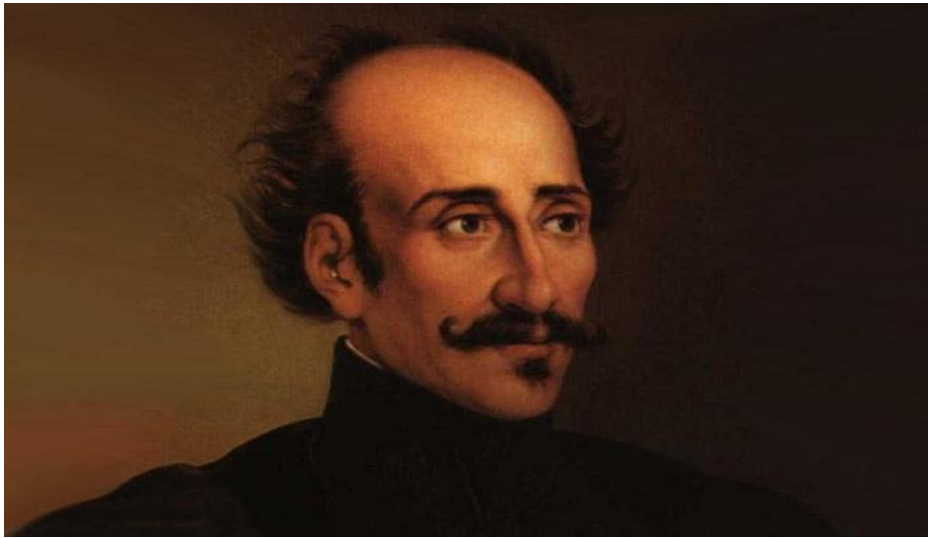

Εικόνα 13. Συνεστίαση Φιλικής Εταιρείας

Εικόνα 13. Η σημαία της Φιλικής Εταιρείας αγωνιστών

Στις αρχές του 1820 ο Εμμανουήλ Ξάνθος είχε δύο μυστικές συναντήσεις στην Πετρούπολη με τον Ιωάννη Καποδίστρια. Ο υπουργός Εξωτερικών της Ρωσίας απάντησε αρνητικά στην τιμητική πρόταση που του έγινε, να αναλάβει την ηγεσία της Εταιρείας, καθώς θεωρούσε πως ενδεχόμενη άμεση εμπλοκή του στο όλο εγχείρημα θα οδηγούσε αναπόφευκτα στην κατάπνιξη της εξέγερσης των Ελλήνων από τα λοιπά (πλην Ρωσίας) μέλη της Ιερής Συμμαχίας. Ως εκ τούτου, πρότεινε στον Ξάνθο να αναλάβει την ηγεσία της Φιλικής Εταιρείας ο πρίγκιπας Αλέξανδρος Υψηλάντης.

Εικόνα 14. Δημήτριος Υψηλάντης: Φωτογραφία από τη Βικιπαίδεια

Έτσι κι έγινε. Ο Υψηλάντης, γόνος φαναριώτικης οικογένειας και υπασπιστής του τσάρου, δέχτηκε την πρόταση που του έγινε και στις 12 Απριλίου 1820 ανέλαβε επισήμως την ηγεσία της Φιλικής Εταιρείας. Δυστυχώς, παρά τις εργώδεις προσπάθειες του ιδίου του Υψηλάντη, το σχέδιο συνεργασίας με άλλους χριστιανικούς λαούς και πληθυσμούς δεν καρποφόρησε, ενώ η εξέγερση στη Μολδοβλαχία δεν είχε αίσια έκβαση. Τελικά, ο επαναστατικός αγώνας των Ελλήνων στον καθαυτό ελλαδικό χώρο έμελλε να διαμορφώσει μια νέα πραγματικότητα με νέους πρωταγωνιστές, ένα νέο σκηνικό, στο οποίο η Φιλική Εταιρεία δεν μπόρεσε να διαδραματίσει ηγεμονικό ρόλο.

Κεφάλαιο 2

Τα αίτια της επανάστασης του '21

Γι' αυτή λοιπόν την επανάσταση, έχουν γραφεί πολυάριθμες ιστορίες. Από ιστορικούς, από άτομα που την έζησαν, όπως ο Σπυρίδων Τρικούπης. Από ξένους φιλέλληνες οι οποίοι μετείχαν στην επανάσταση του '21, όπως ο Thomas Gordon, ο George Finley

Εικόνα 15. Σπυρίδων Τρικούπης: Πρόεδρος υπουργικού συμβουλίου (Πρωθυπουργός)

Και σήμερα, στον 21ο αιώνα, η επανάσταση του 1821, σαν ένα μεγάλο ιστορικό γεγονός, αποτελεί αντικείμενο συζητήσεων και ερευνών από πλευράς ιστορικών Ελλήνων και μη Ελλήνων, και εντός Ελλάδας και εκτός Ελλάδας. Κι αυτό διότι δεν είναι μόνο ένα ελληνικό γεγονός, είναι και ένα βαλκανικό γεγονός, είναι και ένα ευρωπαϊκό γεγονός και φυσικά είναι ένα γεγονός της παγκόσμιας ιστορίας. Αυτή είναι μια μεγάλη τομή από αυτήν την πλευρά στη διεθνή ιστορία. Είναι το πρώτο μεγάλο ρήγμα στις εξελίξεις των πραγμάτων εκεί στο νότο, στη νοτιοανατολική Ευρώπη. Πολλές προσεγγίσεις της εθνικής ιστοριογραφίας αναζητούσαν τα αίτια της επανάστασης του 1821. Ιστορικές μελέτες έχουν γραφεί επίσης και για την επανάσταση των Σέρβων, για την επανάσταση των Βουλγάρων, τις κινήσεις των Βουλγάρων για ανεξαρτησία, που θα γίνουν αργότερα, στον 19ο αιώνα, των Ρουμάνων για ανεξαρτησία, που θα γίνει αργότερα, στον 19ο αιώνα, των Αλβανών για ανεξαρτησία.

Εικόνα 16. Ελευθερία ή Θάνατος

Σε όσα γράφονται για αυτά τα εθνικά κινήματα του 19ου αιώνα υπάρχει το ερώτημα:

Για ποιο λόγο έγινε η επανάσταση του 1821;

Πολλές φορές η απάντηση που δίνεται είναι τα βάσανα του ελληνικού λαού, το κλίμα της ανασφάλειας μέσα στο οποίο ζούσαν στα πλαίσια της οθωμανικής αυτοκρατορίας, οι δυσβάστακτοι φόροι της οθωμανικής αυτοκρατορίας, η βία η οποία υπήρχε από πλευράς του κράτους, από πλευράς δυνάμεων που σχετίζονταν με το κράτος ή ήταν ανεξέλεγκτες σε σχέση με το κράτος, μετέτρεπαν τη ζωή των κατοίκων σε μια βαρύτατη συναισθηματική κατάσταση.

Τους ανάγκαζε να βρουν λύσεις και διεξόδους και άλλοι απ' αυτούς έφευγαν, άλλοι απ' αυτούς αντιδρούσαν, άλλοι απ' αυτούς γίνονταν κλέφτες και τελικά έφτασε η ώρα της οριστικής συναισθηματικής θέσης και ιδεολογικής απόφασης να τελειώσουμε πια με αυτή τη ζωή, δεν πάει άλλο θέλουμε την απελευθέρωσή μας από την οθωμανική πλευρά. Όμως τα συμπτώματα αυτά υπήρχαν και ενωρίτερα. Υπήρχαν και το 1770 που γίνονται τα Ορλωφικά.

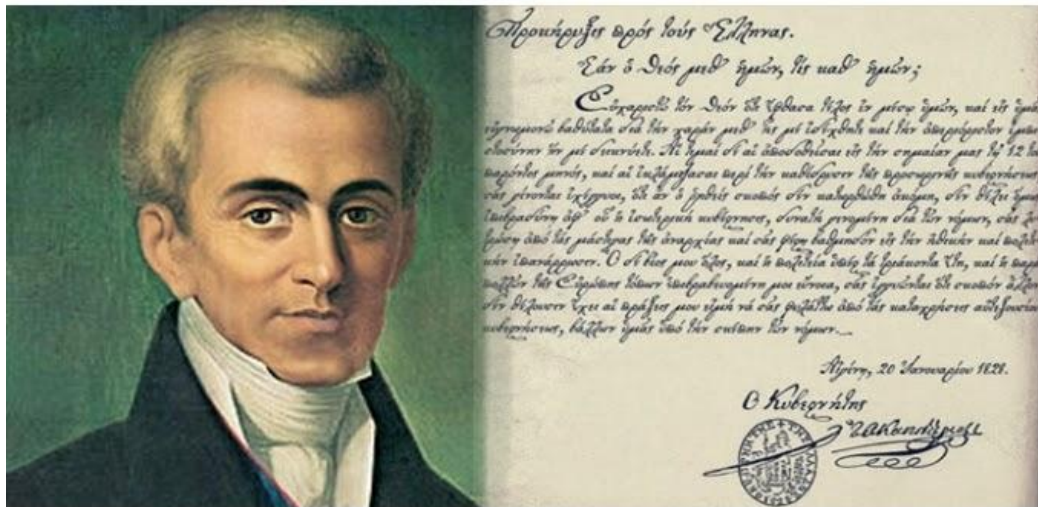

Εικόνα 17. Ορλωφικά

Φυσικά όχι στην πληρότητά του 1821. Όμως το δεύτερο μισό του 20ου αιώνα η μελέτη της ιστορίας της επανάστασης του 1821 οδήγησε σε κάποιες άλλες σκέψεις, καθώς πλέον είχαν ωριμάσει και οι ιστορικές πραγματείες για άλλες πλευρές της πραγματικότητας της ζωής των Ελλήνων στην περίοδο της τουρκοκρατίας. Ο 18ος αιώνας είναι ο χρυσός αιώνας της εμπορικής ελληνικής διασποράς.

Είναι ο χρυσός αιώνας της ελληνικής εμπορικής ναυτιλίας. Είναι ο χρυσός αιώνας των Ελλήνων εμπορευομένων. Και αυτό ισχύει και στις αρχές του 19ου αιώνα, δηλαδή μέχρι και τη δεκαετία του 1810, αρχές της δεκαετίας του 1810, τα πράγματα πηγαίνουν πολύ καλά για κάποια στρώματα του ελληνισμού, και μάλιστα στρώματα θα έλεγε κανείς ηγεμονικά ως προς τη διαδικασία της οικονομίας και του εμπορίου.

Ο Ιωάννης Καποδίστριας

Εικόνα 18: Ιωάννης Καποδίστριας

«Η νίκη θα είναι δική μας αν βασιλεύση εις την καρδιάν μας μόνο το αίσθημα το Ελληνικό.....»

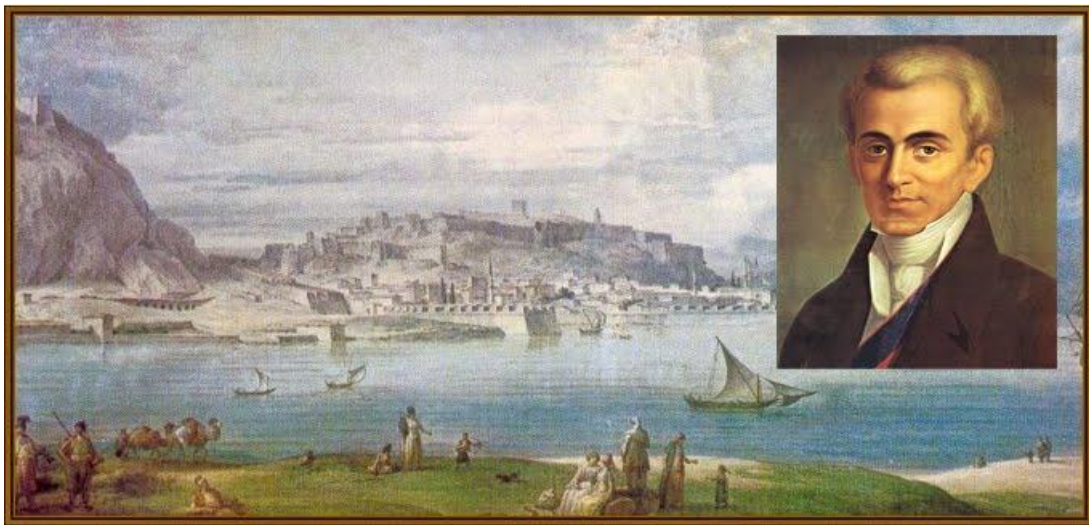
Ξεχωριστή μορφή και πως θα μπορούσε άλλωστε είναι ο Ιωάννης Καποδίστριας. Ο Καποδίστριας έφτασε στο Ναύπλιο, την πρώτη πρωτεύουσα του ελληνικού κράτους, αναλαμβάνοντας τη διακυβέρνηση μιας χώρας που έβγαινε από πολύχρονο αγώνα ενώ οι κάτοικοι της και ιδιαίτερα οι πρόσφυγες ήταν εξασθλιωμένοι.

Εικόνα 19. Το Ναύπλιο, η πρώτη πρωτεύουσα της Ελλάδας

Ο ίδιος ο Καποδίστριας περιέγραψε την υποδοχή που του έγινε: «...Είδα πολλά εις την ζωήν μου, αλλά σαν το θέαμα όταν έφθασα εδώ εις την Αίγινα, δεν είδα τι παρόμοιο ποτέ, και άλλος να μην το ειδεί ... (Ζήτω ο Κυβερνήτης, ο σωτήρας μας, ο ελευθερωτής μας), εφώναζαν γυναίκες αναμαλλiάρες, άνδρες με λαβωματιές πολέμου, ορφανά γδυτά, κατεβασμένα από τες

σπηλιές. Δεν ήταν το συναπάντημα μου φωνή χαράς, αλλά θρήνος: Η γη εβρέχετο από δάκρυα εβρέχετο η μερτιά και η δάφνη του στολισμένου δρόμου από το γιאלό εις την Εκκλησία. Ανατρίχιαζα, μου έτρεμαν τα γόνατα, η φωνή του λαού έσχιζε την καρδιά μου. Μαυροφορεμένες, γέροντες, μου εξητούσαν να αναστήσω τους αποθαμένους τους, μανάδες μου έδειχναν εις το βυζί τα παιδιά τους, και μου έλεγαν να τα ζήσω και ότι δεν τους απέμειναν παρά εκείνα και εγώ. Και με δίκαιο μου εξητούσαν όλα αυτά, διότι εγώ ήλθα και εσείς με προσκαλέσατε να οικοδομήσω, να θεμελιώσω». (<https://www.kapodistrias.info/ellada>)

Εικόνα 20. Ο πρώτος κυβερνήτης της Ελλάδας και το Νάυπλιο

Αλλού ανάφερε: «Από Καλαμάτας μέχρι Ναυπλίου, ούτε χωρίον υπάρχει εν, ούτε κώμη, ούτε πόλις, με στέγασμα το παραμικρόν. Εκτεταμένοι αμπελώνες αποκεχερσωμένοι, κοιλάδες πολύωροι, άλλοτε μεν σιτοπληθείς, σήμερον δε άφοροι και καταλελιμνασμένοι υπό της πλημύρας των ποταμών, χιλιάδες οικογενειών αναζητούσιν τας εαυτών εστίας ανά μέσον των ερήμων και των συντριμμάτων...».

Το χάος που επικρατούσε μας περιγράφει γλαφυρά η έκθεση του Υπουργού επί των εξωτερικών Α. Λόντου:

Εικόνα 21. Ο Υπουργός Εξωτερικών Α. Λόντος

«Εις την Ελλάδα δεν υπάρχουν ούτε εμπόριον, ούτε τέχναι, ούτε βιομηχανία, ούτε γεωργία. Οι χωρικοί δεν σπείρουσι πλέον, διότι δεν έχουσι πεποίθησιν ότι θέλουσι θερίσει, και αν θερίσωσι, δεν ελπίζουσι να φυλάξωσι τους καρπούς των από τον στρατιώτην. Ο έμπορος δεν είναι ασφαλής εις τὰς πόλεις τρέμει δ' από τον φόβον των πειρατών, οι οποίοι έχουσιν ανοικτά τα όμματα και περιμένουσι τα πλοία εις την διάβασίν των να τα προσβάλωσιν. Η δολοφονία καλύπτει την κλοπήν με την μυστικότητα ο τεχνίτης δεν είναι βέβαιος ότι θα πληρωθή διά την εργασίαν του. Το δικαίωμα του ισχυροτέρου είναι το μόνον όπου υπάρχει πραγματικώς. Οι κοινωνικοί δεσμοί παρελύθησαν. Ο πολίτης δεν απολαύει του νόμου την υπεράσπισιν. Μόνη του λαού η ακένωτος μακροθυμία εμπόδισε τού να φθάσωσι τα πράγματα εις φρικωδεστέραν κατάστασιν».

Η κατάσταση ήταν αποκαρδιωτική και τα οικονομικά του κράτους ανύπαρκτα, όπως ανέφερε ο Γραμματέας των Οικονομικών Π.Ν. Λιδωρίκης: **«Εξοχώτατε, όχι μόνον χρήματα δεν υπάρχουν εν τω ταμείω, αλλ' ούτε ταμείον υπάρχει διότι δεν υπήρξε ποτέ»** ούτε τα χρήματα της επισκευής της κυβερνητικής κατοικίας δεν είχαν να πληρώσουν...*«...Το λέγω με εντροπήν, δεν ήμην εις θέσιν να πληρώσω εις τους κτίστας και τους ξυλουργούς τα έξοδα των επισκευών, αίτινες έγιναν εις το οίκημα το οποίον κατέχει η Υψηλότης σας και παρακαλώ αυτήν να λάβη οίκτον των ανθρώπων τούτων, οίτινες απαιτούσι τα ημερομίσθια των...».*

Οι ίδιοι Έλληνες είχαν καταλάβει το αδιέξοδο και ο ίδιος ο **Θεόδωρος Κολοκοτρώνης** έλεγε: «Εάν εμείς εφυντεύσαμεν το δέντρο της ελευθερίας, ως απαίδευτοι όμως είμεθα ανάξιοι και να καλλιεργήσομεν αυτό».

Τέτοια ήταν η κατάσταση ώστε ο σύγχρονος **Νικόλαος Δραγούμης**, ο οποίος διέτελεσε γραμματέας του Καποδίστρια, αναφέρει για τις γνώσεις και δυνατότητες των Ελλήνων όσον αφορά τα διοικητικά στο έργο του «Ιστορικά Αναμνήσεις»:

Εικόνα 22. Ο Νικόλαος Δραγούμης

«Εν Αθήναις, παραδείγματος χάριν, ιδρύθη διοικήσεις εκ πέντε εφόρων, ... και ο πέμπτος, μέλος αντεπιστέλλον αλλά ποιά του αντεπιστέλλοντος τα καθήκοντα; Άγνωστον».

και αλλού:

«Οι πρώτοι νομοθέτες της Ελλάδος συνήλθον εις Επίδαυρον οι δέ επιζήσαντες διηγούνται ότι δάκρυα έρρεον από των οφθαλμών πάντων, και ως εν τη ημέρα της Αναστάσεως ανταπεδίδοντο ασπασμοί. Συνήλθον δε ουδέν ωρισμένον σχέδιον, ουδεμίαν καθαράν ιδέαν έχοντας περί πολιτεύματος. Ιταλός της εκ των προσφύγων Βικέντιος Γαλλήνας, ανήρ λόγιος, έσωσε τους νομοθέτες από της αμηχανίας, αυτοσχεδιάσας Σύνταγμα».

Και αλλού:

«Αλλά, ει και ως είπον, τέσσερας ως έγγιστα μήνας διήρκεσεν η συνέλευσις (της Τροιζήνας), πράξις όμως αξία λόγου δύο μόνον εψήφισεν. Την αναγόρευση του Κυβερνήτου, και τον διορισμό του Στολάρχου και του Στρατάρχου».

Ο Νικόλαος Δραγούμης καταλήγει γράφοντας: *«Απαιτείται εξουσία αδιαίρετος, συμπαγής, άφταρχος, εν ακαρεί αποφασίζουσα και αστραπιδών εκτέλουσα τας αποφάσεις, εξουσία δημιουργός, «γεννηθήτω φώς, και εγένετο φώς ...».*

Από αυτά τα λίγα, μπορεί κανείς να φανταστεί τι ικανότητες πρέπει να διαθέτε ο Ιωάννης Καποδίστριας ώστε σε 45 μόλις μήνες διακυβέρνησης, κατάφερε να αναγεννήσει ένα Έθνος και να τοποθετήσει τα θεμέλια ενός νέου Κράτους παρά τις τόσες αντιξοότητες, την ανέχεια,

και τον συνεχιζόμενο πόλεμο εναντίον των Τούρκων. Για να συνειδητοποιήσει κανείς πόσο δύσκολο ήταν το εγχείρημα που είχε αναλάβει, αρκεί να σκεφτεί ότι καμία από τις Ξένες Δυνάμεις δεν θέλησε να στείλει κάποιον Ηγεμόνα, παρ' όλο που θα ήταν αυτόνομη η επιρροή τους.

Ο Καποδίστριας όχι μόνο θυσίασε και δόξα και πλούτη για να έρθει στην Ελλάδα, αλλά ξόδεψε και όλη του την περιουσία για να βοηθήσει στην ίδρυση του Ελληνικού κράτους. Προχώρησε με τολμηρά και γενναία βήματα στη οργάνωση της Δημόσιας Διοίκησης, ανασύστησε την οικονομία, αναδόμησε τις κατεστραμμένες πόλεις, γέμισε με σχολεία την Ελληνική επικράτεια, ανασύνταξε τον στρατό, οργάνωσε την Εκκλησία, τη δικαιοσύνη, την υγεία, τη γεωργία, εμφύσησε αίσθημα ασφάλειας στον λαό, έδωσε διπλωματικές μάχες για την επέκταση της Ελληνικής επικράτειας, πολέμησε και εκδίωξε τους Τούρκους.

Οι τομείς ανάπτυξης του Ιωάννη Καποδίστρια είναι πολλοί και σημαντικοί.

Εκκλησία: Τα θέματα της Εκκλησίας ήταν στην άμεση προτεραιότητα του Καποδίστρια και πράγματι προχώρησε στην ενίσχυση και ανάπτυξη του Πνευματικού και Κοινωνικού έργου της Εκκλησίας. Αγωνίστηκε για την **οργάνωση της Εκκλησίας και τη μόρφωση του Κλήρου** και πίστευε στην **αξιοποίηση της Μοναστηριακής και Εκκλησιαστικής περιουσίας**, και όχι στην αρπαγή της. Προσπάθησε ν' αποκατασταθούν οι σχέσεις της **Ελλαδικής Εκκλησίας με το Πατριαρχείο**. Θέλησε να προχωρήσει: «ίνα γένηται η κανονική αναγνώριση της εν Ελλάδι Εκκλησίας».

Ιερός Ναός Αγίου Σπυρίδωνος

Είναι ο μόνος ναός πού χτίσθηκε το **1702** με τις φροντίδες και τα έξοδα της **Ναυπλιακής Αδελφότητας των Ορθοδόξων Ελλήνων**, όπως θετικά βεβαιώνει πλάκα εντειχισμένη στην ανατολική πλευρά με κτιτορική επιγραφή σε Ιαμβικούς στίχους:

«Νεώς ο θεῖος Σπυρίδωνος θεσκέλου νυν εκ θεμέθλων συντόνως ανιδρύθη, εσθλή τε βουλή και χορηγία αφθόνω αδελφότητος ευσεβούς τε απάσης ΑΨΒ».

Εικόνα 23. Ο Ιερός Ναός Αγίου Σπυρίδωνος

Παιδεία: Ο Καποδίστριας βρήκε την Παιδεία διαλυμένη και στην ουσία μη λειτουργούσα λόγω των χρόνων του πολέμου από το 1821 και μετά. «... **Διά τα σχολεία χρειάζονται οικήματα, εγώ δε φθάσας ενταύθα εύρηκα μόνον καλύβας όπου εσκεπάζοντο πλήθος οικογενειών πειναλέων**». Οι ιδέες του Καποδίστρια για την παιδεία των Ελλήνων πήγάζαν από το Πιστεύω του. Συνοπτικά μπορούμε να πούμε αυτό που ο ίδιος έγραφε: «... **Αποτελεί Θεία τιμή το να αναθρέψει κάποιος Ελληνόπαιδες, με τις γνώσεις της Ιεράς μας Θρησκείας, να τους εκπαιδεύσει στην πάτριον γλώσσα και να τους προπαρασκευάσει για ανώτερες Πανεπιστημιακές σπουδές**». Δεν είναι τυχαία η ίδρυση Υπουργείου «**επί των Εκκλησιαστικών και της Δημοσίου Εκπαιδεύσεως Γραμματείαν**», με γραμματέα τον Ν. Χρυσόγελο, που είχε την ευθύνη για τα Εκκλησιαστικά και τα εκπαιδευτικά θέματα, μια συνύπαρξη που υπάρχει μέχρι και σήμερα.

Παρόμοια ιδρύθηκε και το Καποδιστριακό σχολείο - 1ο Δημοτικό Σχολείο Αργους το οποίο θεμελιώθηκε **στις 12 Ιουνίου 1830** και εγκαινιάστηκε στις 11 Ιουνίου 1831 παρουσία του Καποδίστρια. Τα εγκαίνια έγιναν με ιδιαίτερη λαμπρότητα, γιατί ήταν γνωστό το μεγάλο ενδιαφέρον του κυβερνήτη για την παιδεία του έθνους και η ανέγερση του διδακτηρίου εξέφραζε την εκπαιδευτική πολιτική του.

Εικόνα 24. Τίρυνθα, η Αγροτική Σχολή

Ιδρύει στην Τίρυνθα, **Αγροτική Σχολή** για τη διδασκαλία των σύγχρονων τρόπων γεωργικής καλλιέργειας και κτηνοτροφίας

Εικόνα 25. Ευρύτερη όψη της Αγροτικής Σχολής

Δημόσια Διοίκηση: Στή θητεία του ως Γενικός Γραμματέας της Επτανήσου Πολιτείας **συνέταξε τό Σύνταγμα της Έπτανήσου Πολιτείας.** Ένα πρώτο Σύνταγμα φιλελεύθερο καί προοδευτικό για την εποχή του στο όποιο προβλεπόταν ή κατοχύρωση των ατομικών δικαιωμάτων καί ή διάκριση των εξουσιών. Ο Καποδίστριας ως απεσταλμένος του Τσάρου, **θεμελίωσε τό Σύνταγμα της Έλβετίας** καί κατοχύρωσε την ουδετερότητα καί ανεξαρτησία της. Τό γεγονός του καθεστώτος της ουδετερότητας της Έλβετίας, διατηρείται ακόμα στίς μέρες μας. Επίσης τάχθηκε μέ ειδικό υπόμνημα **υπέρ τής κατάργησης του δουλεμπορίου των μαύρων της Άφρικής** υποστηρίζοντας την ανθρώπινη αξιοπρέπεια.

Οικονομία: Ο Ι. Καποδίστριας εργάστηκε για την οικονομική ανόρθωση του κράτους ιδρύοντας στις 2 Φεβρουάριου 1828 την **Εθνική Χρηματιστική Τράπεζα**, το πρώτο πιστωτικό ίδρυμα της χώρας.

Εικόνα 26 . Εθνική Χρηματιστική Τράπεζα

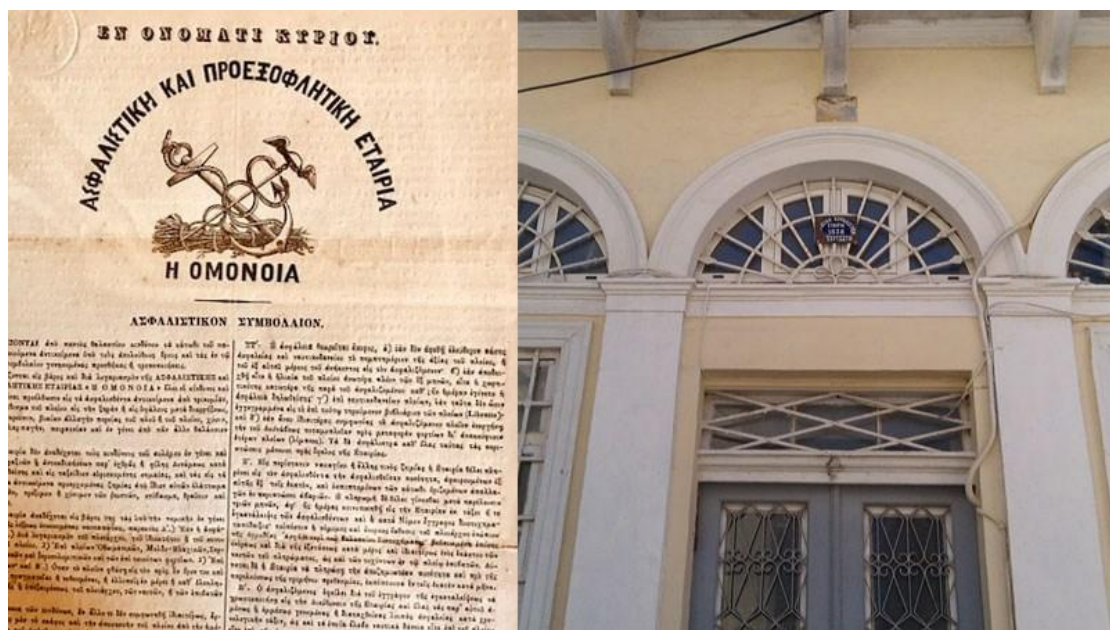
Επιπρόσθετα, ο Καποδίστριας στις 28 Ιουλίου 1828, ίδρυσε στην Αίγινα το Εθνικό Νομισματοκοπείο. Την 1η Οκτωβρίου του 1829 κυκλοφόρησε το πρώτο Ελληνικό νόμισμα ονόματι «αργυρός φοίνικας».

Εικόνα 27. Αργυρός Φοίνικας

Στην περιφέρειά του είχε τις λέξεις: ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ και στην οπίσθια όψη σε κύκλο, ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ Ι. Α. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ - 1828 - και στη μέση δάφνινο στεφάνι, πάνω στο οποίο αναγραφόταν η αξία του νομίσματος. Τα πρώτα νομίσματα που κόπηκαν, οι Φοίνικες (ασημένια) ήταν των 10 λεπτών, των 5, του 1 (χάλκινο). Συνολικά κόπηκαν 12.000 ασημένιοι Φοίνικες και ένα εκατομμύριο χάλκινοι Φοίνικες.

Λίγες ημέρες μετά την άφιξη του Όθωνα, εκδόθηκε Διάταγμα με το οποίο σταματούσε η κοπή των νομισμάτων με αποτέλεσμα την 1 Φεβρουαρίου 1833 το Νομισματοκοπείο της Αίγινας να σταματήσει τις εργασίες του. Τον Ιανουάριο του 1830 ιδρύθηκε στη Σύρο η **πρώτη Ελληνική ασφαλιστική εταιρεία** με κεφάλαιο 60.000 Ισπανικά τάλληρα, και τον Αύγουστο του 1830 πάλι στη Σύρο η δεύτερη ασφαλιστική εταιρεία με κεφάλαιο 300.000 φοίνικες.

Εικόνα 28. Ασφαλιστική και Προεξοφλητική Εταιρεία

Προασπίστηκε την **οικονομία του δημοσίου χρήματος**: «Ελπίζομεν ότι, όσοι εξ υμών μεθέξωσι μετά της Κυβερνήσεως εις την προσωρινήν Διοίκησιν, καθώς και οι λοιποί των πολιτών, όσοι προσκληθώσιν επί τούτω θέλουν γνωρίσει μεθ' ημών, ότι εις τας παρούσας περιστάσεις οι εν δημοσίοις υπουργήμασι δεν είναι δυνατόν να λαμβάνουν μισθούς αναλόγους με τον βαθμόν του

υψηλού υπουργήματός των και με τας εκδουλεύσεις των, αλλ' ότι οι μισθοί ούτοι πρέπει να αναλογούν ακριβώς με τα χρηματικά μέσα, τα οποία έχει η κυβέρνηση εις την εξουσίαν της». Σε κρίσιμες στιγμές μάλιστα εκάλεσε τους δημοσίους υπαλλήλους να παραιτηθούν, όσοι είχαν την δυνατότητα, οριστικά ή προσωρινά απο το μισθό τους ολικά ή μερικά. Ο Καποδίστριας γνώριζε ότι η διαφθορά του δημοσίου βίου είναι καταστρεπτική για τον τόπο. Ο ίδιος αποκάλυψε κάτι συγκλονιστικό και εν πολλοίς άγνωστο στους νεώτερους Έλληνες: «...Τούτο αν δε βάλωμεν εις τάξιν, αδύνατος είναι ο επισιτισμός του στρατεύματος. Έχω δε ανά χείρας υλικήν την απόδειξιν, ότι και η συντριβή του Μεσολογγίου από τοιούτων ιεροσυλιών προήλθε, πωλουμένων ανοσιοκερδώς εν Ιθάκη και εν Ζακύνθω των διά μεγίστων δυσκολιών εις Μεσολόγγιον πεμπομένων τροφών και του οψαρίου αυτού. Το χρέος μου λοιπόν έκαμα και τους τοιούτους ανθρώπους εις τρόμον έβαλα, λαλήσας κατά πρόσωπον στερράς αληθείας. Οι λόγοι όμως πρέπει να έχωσι τέλος, και τότε φθάνει ο πάταγος, και πατάξω, και υμάς παρακαλώ να πατάξετε ισχυρώς».

Δημόσια Τάξη

Ο Καποδίστριας προχώρησε και με το υπ' αριθμό 14 Ψήφισμά, της 28ης Δεκεμβρίου 1829 δημοσίευσε τον «Κανονισμό της αστυνομίας και καθηκόντων αυτής» όπου απευθυνόμενος προς τον αρμόδιο Υπουργό επί των Στρατιωτικών Λ. Βλαχόπουλο τόνιζε: «...Η δυσχέρεια δεν είναι εν τη δημιουργία ενός Αστυνομικού Σώματος, αλλά εις τας αντιλήψεις του Λαού (ο οποίος πρέπει να κατανόηση), ότι η Αστυνομία δεν είναι δύναμις εχθρική προς τα συμφέροντα του, αλλά μία Αρχή προστατευτική των συμφερόντων όλων των Πολιτών».

Εικόνα 29. Άλλη όψη του Ι. Καποδίστρια

Κατόπιν ιδρύθηκε η **Πολιταρχία**, η πρώτη Ελληνική Αστυνομία, στο Ναύπλιο η οποία είχε πολλαπλά καθήκοντα όπως : τον έλεγχο της κίνησης των αλλοδαπών και των κατοίκων

άλλων επαρχιών, τον έλεγχο των συνωμοσιών, της οπλοφορίας, των επαιτών, των λεςχών και καφενείων, των οικοδομών, τη φρούρηση των φυλακών, την εκτέλεση διοικητικών και δικαστικών αποφάσεων, την άσκηση δικαστικής αστυνομίας.

Δικαιοσύνη

Ερχόμενος ο Ι. Καποδίστριας οργάνωσε τη δικαιοσύνη και της έδωσε το κύρος που της άρμοζε. Στις 15 Δεκεμβρίου 1828 νομοθετήθηκε το ΙΘ' ψήφισμα «περί του Διοργανισμού των Δικαστηρίων». Με το ψήφισμα αυτό έγινε προσπάθεια να συγκεραστεί το δίκαιο των «Χριστιανών ημών Αυτοκρατόρων» με το Εθνικό Δίκαιο που είχε ευρύτατη εφαρμογή. Ορίστηκε η εφαρμογή των Νόμων των Αυτοκρατορικών, όπως περιγράφονται στην εξάβιβλο του Αρμενόπουλου για το Αστικό Δίκαιο. Ακόμη ορίστηκε η εφαρμογή του Γαλλικού Εμπορικού Κώδικα για το Εμπορικό Δίκαιο.

Εικόνα 30. Η εξάβιβλος

Επιπλέον ιδρύθηκαν **6 ειδών δικαστήρια**: ειρηνοδικεία, πρωτόκλητα, έκκλητα, ανώτατον, εμποροδικεία και εξαιρετικά. Η ανακούφιση για τον λαό ήταν μεγάλη, όπως αναφέρει και ο Καποδίστριας στον εναρκτήριο λόγο του στις 13 Ιουλίου 1829 στην Δ' Εθνική Συνέλευση του Άργους: «**Μεγάλος αριθμός υποθέσεων έλαβε τέλος κατ' ευχαρίστησιν πλήρη των ενδιαφερομένων μερών, και χωρίς να προστρέξωσι τα δικαστήρια εις απαγορευτικά και κωλυτικά μέσα**».

Υγεία

Ο Καποδίστριας, έχοντας σπουδάσει την ιατρική επιστήμη οργάνωσε τον τομέα της υγείας και δημιούργησε το πρώτο σύγχρονο λοιμοκαρθατήριο για τις κοινότητες που πλήττονταν από επιδημίες, όπως τύφο, ελονοσία, δυσεντερία. Έτσι κατόρθωσε και αντιμετώπισε με επιτυχία την πανώλη που έπληξε το Ναύπλιο, τις Σπέτσες και την Ύδρα, λαμβάνοντας επείγοντα και αποτελεσματικά μέτρα. Μερίμνησε και ιδρύθηκαν στον Πόρο το πρώτο ναυτικό νοσοκομείο (25-11-1829) με πρώτο διευθυντή τον αρχίατρο Χρονία Δροσινό το 1828 στις εγκαταστάσεις της **Ιεράς Μονής Ζωοδοχού Πηγής** Πόρου, το πρώτο ορφανοτροφείο του έθνους για τα ορφανά των πολεμιστών του αγώνα.

Εικόνα 31. Η Ιεράς Μονής Ζωοδοχού Πηγής

Εικόνα 32. Ο πρώτος προσφυγικός καταυλισμός

Ίδρυσε τον πρώτο προσφυγικό καταυλισμό της χώρας στον οικισμό Πρόνοια στο Ναύπλιο για να στεγάσει τους πρόσφυγες που συνέρρεαν σ' αυτό όταν απελευθερώθηκε από τους Τούρκους. Τον οικισμό σχεδίασε ο αρχιτέκτονας Στ. Βούλγαρης.

Εξωτερική Πολιτική

Όταν ο Καποδίστριας ηγήθηκε της Κυβερνήσεως, η **Ελληνική επικράτεια** αποτελείτο από το Ναύπλιο, μερικές πόλεις της Ανατολικής Πελοποννήσου, την περιοχή του Ισθμού και των Μεγάρων μέχρι την Ελευσίνα, τη Μάνη καθώς και μια μικρή έκταση της Δυτικής Ελλάδος τα νησιά του Αργοσαρωνικού. Ο Καποδίστριας χειριζόταν ο ίδιος την εξωτερική Πολιτική του κράτους και με τη διορατικότητα, την ευφυΐα και το διπλωματικό του κύρος πέτυχε να επαναφέρει το Ελληνικό ζήτημα στην επικαιρότητα και να επηρεάσει την ευρωπαϊκή πολιτική υπέρ της Ελλάδος ώστε να πετύχει την αυτονομία του Ελληνικού κράτους.

Πέτυχε να εφαρμόζονται ή να τροποποιούνται ή να μην γίνονται αποδεκτές οι λαμβανόμενες αποφάσεις των Τριών Δυνάμεων όταν στρέφονταν κατά των ελληνικών συμφερόντων. Τα υπομνήματα και οι απόψεις της Ελληνικής Κυβερνήσεως γνωστοποιούνταν στους Υπουργούς και τους Βασιλείς των Μεγάλων δυνάμεων, και ετύγχαναν ιδιαίτερας προσοχής.

Ο Κερκυραίος κόμης Καποδίστριας πίστευε ότι ο Ελληνισμός θα αναγεννηθεί μόνον αν παραμείνει ριζωμένος στις διαχρονικές ελληνορθόδοξες αξίες. Διάβαζε κάθε μέρα την Αγία Γραφή και αρχαίους συγγραφείς, όπως ο Πλούταρχος. Είχε πάντα μαζί του την εικόνα της Παναγίας της Πλατυτέρας και μετά τη δολοφονία του ετάφη στη Μονή της Πλατυτέρας στην Κέρκυρα.

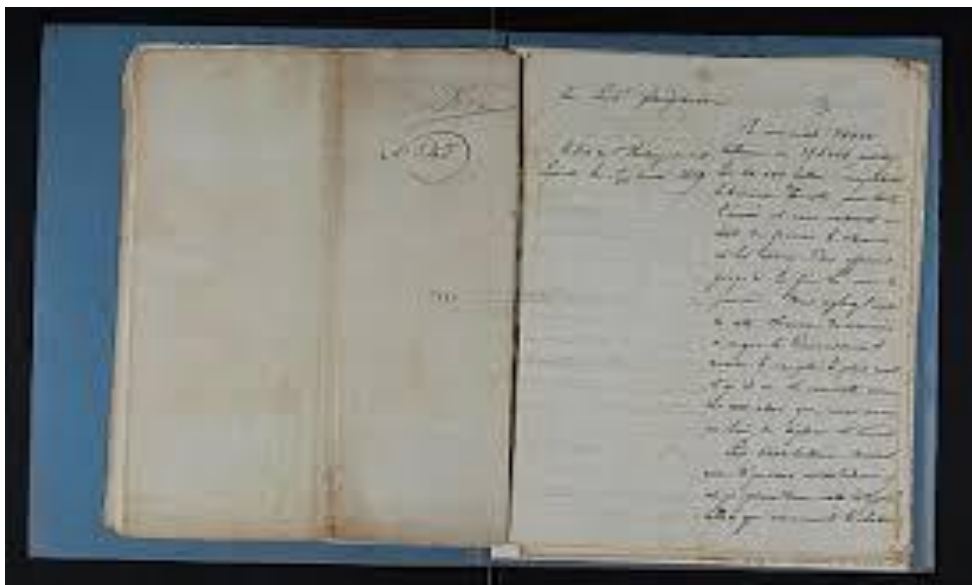
Εικόνα 33. Ο τάφος του Ι. Καποδίστρια

Τόνιζε την ανάγκη να γαλουχηθούν τα ελληνόπουλα με την Ορθόδοξη Πίστη και τη ακατάλυτη συνέχεια του Ελληνισμού. Όταν έγραφε προς τους ξένους διπλωμάτες υπογράμμιζε τα θεμελιώδη χαρακτηριστικά του Έθνους μας: «Το Ελληνικόν Έθνος σύγκειται από των ανθρώπων, οίτινες από της Αλώσεως της Κωνσταντινουπόλεως δεν έπαυσαν ομολογούντες την Ορθόδοξον Πίστιν και την γλώσσαν των Πατέρων αυτών λαλούντες».

Στρατός

Η συμβολή του Καποδίστρια στην επιτυχή έκβαση του ένοπλου αγώνα κατόπιν των αλληπάλληλων λαθών των, υποτίθεται, ειδικών «στρατιωτικών» ήταν ανεκτίμητη.

Η στρατηγική του Καποδίστρια σε θέματα πολέμου δεν ήταν η κατά μέτωπον επίθεση του στρατού κατά των ισχυρών δυνάμεων του εχθρού και των οχυρών του θέσεων, αλλά προτιμούσε με τις κατάλληλες κινήσεις να επιτυγχάνεται η προσβολή των μετόπισθεν του εχθρού, η κατάληψη ασφαλών θέσεων, η επίθεση κατά μεμονωμένων τμημάτων του εχθρού και τέλος η αποκοπή των γραμμών ανεφοδιασμού. Ίδρυσε το **Γενικό Φροντιστήριο** στο οποίο του ανατέθηκαν συν τω χρόνω καθήκοντα Γενικού Στρατηγείου και εξέδωσε ψήφισμα για τον κανονισμό της στρατολογίας.

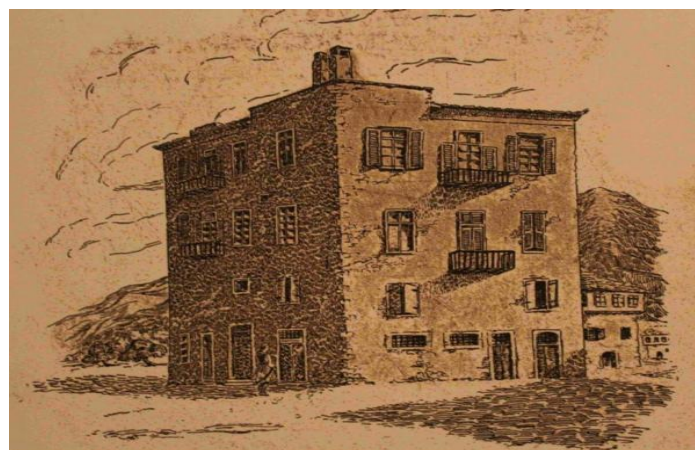
Εικόνα 34. Ψήφισμα για τον κανονισμό της στρατολογίας.

Τίμησε τους αγωνιστές και καθιέρωσε ως τιμητική διάκριση το πρώτο Ελληνικό Τάγμα Αριστείας, κατά τα πρότυπα άλλων ευρωπαϊκών κρατών, για την έκφραση ευγνωμοσύνης

του Έθνους προς αυτούς οι οποίοι συνέδραμαν ενεργά στην Απελευθέρωση. Το πρώτο Ελληνικό Τάγμα Αριστείας φέρει το όνομα του Σωτήρος για να ανακαλεί στη μνήμη, ότι με τη θεία του συμπαράσταση πραγματοποιήθηκε η ελληνική παλιγεννεσία.

Εικόνα 35. Ιδρύθηκε η πρώτη Ελληνική Σχολή των Ευελπίδων στο Ναύπλιο την 1η Ιουλίου 1828.

Το κτήριο όπου στεγάστηκε η Σχολή Ευελπίδων στο Ναύπλιο κατά την περίοδο 1828-1834 (γκραβούρα)

Εικόνα 36. Γκραβούρα της εποχής της Σχολής Ευελπίδων

Εικόνα 37. Αποψη της Σχολής Ευελπίδων σήμερα

Ναυτιλία

Η ναυτιλία απέδωσε τα μέγιστα και αναπτύχθηκε με γοργούς ρυθμούς. Δεν είχαν άδικο οι Άγγλοι πολιτικοί και διπλωμάτες που έλεγαν ότι πριν ακόμη αναλάβει τη διακυβέρνηση της χώρας ο Καποδίστριας: «Εάν η Ελληνική εμπορική ναυτιλία ήταν ανταγωνιστική της Αγγλικής και όταν η Ελλάδα ήταν υπόδουλη στην Τουρκία, μπορεί να συμπεράνει κανένας πόσο επικίνδυνη θα γινόταν μετά την απελευθέρωσή της και εάν την κυβερνούσε κάποτε ο Καποδίστριας».

Στη Γενική Εφημερίδα της Ελλάδος άρχισε να δημοσιεύεται από τον Δεκέμβριο 1829 η κίνηση των λιμένων της χώρας. Τα λιμάνια που αναφέρονται συχνότερα είναι: Σύρου, Αίγινας, Ναυπλίου, Ύδρας, Σπετσών, Πόρου, Πατρών, Νεοκάστρου, Μονεμβασιάς, Μεσολογγίου, Ναυπάκτου, Γαλαξιδίου, Βόνιτσας, Μύτικων, Καλαμακίου, Μεγάρων, Αλμυρού, Κορώνης, Μεθώνης, Κατακόλου, Γλαρέτζας, Σκαλομάτων Πύργου, Βοστίτσας, Μύλων, Κρανιδίου, Τήνου, Σαντορίνης, Μυκόνου, Κέας, Σκοπέλου, Σαλαμίνας, Ίου, Σάμου, Άνδρου, Σίφνου, Μήλου, Ψαρών, Ηλιοδρομίων, Νάξου, Κάσου, Πάτμου. Αναφέρονται και λιμάνια νησιών, που δεν περιλήφθηκαν τελικά στο ελληνικό κράτος τότε, της Σάμου, των Ψαρών, της Κάσου και της Πάτμου. Τα εμπορεύματα, εξάλλου, που διακινούνται από τα λιμάνια αυτά είναι, όπως αναφέρονται: ξυλεία, ζώα, οίνος, έλαιον, πορτοκάλια, βάμβαξ, κριθή, κάστανα, σταφίδες, ελαίαι, λεμόνια, όσπρια, κίτρα, δέρματα, αραβόσιτος, μέλι, τυρός, όρυζα, κρόμμυα, βούτυρον, σίτος, σάπον, βελανίδια.

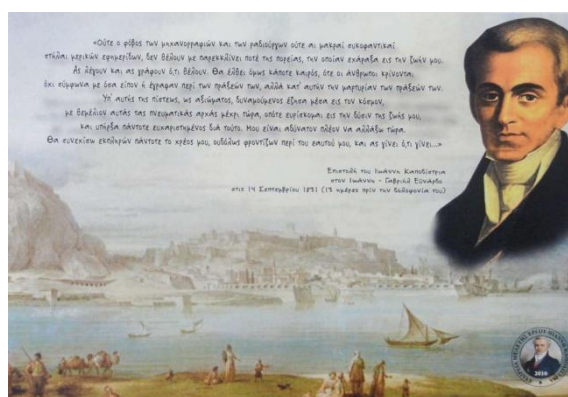
Βιομηχανία

Για την ανάπτυξη της Βιομηχανίας δόθηκε ιδιαίτερο βάρος στην αξιοποίηση όλων των πλουτοπαραγωγικών πηγών της χώρας με αποκορύφωμα τη δημιουργία βιομηχανίας για το σιδηρομετάλλευμα της Ερμιονίδας και τον ορυκτό άνθρακα της Εύβοιας. Συνεστήθη πολυμελής Γαλλική επιστημονική επιτροπή για να μελετήσει το φυτικό, ορυκτό και αρχαιολογικό πλούτο της χώρας: «Επιτροπή συγκεκριμένη από λογίους του επιστημονικού καταστήματος της Γαλλίας και από μηχανικούς, διωρίσθη να μεταλλεύση την κλασσικήν γην της Ελλάδος και αυτοί μεν οι άνδρες θέλουσιν ενασχολείσθαι περί την έρευναν των όσα ανάγονται εις την Αρχαιολογίαν, την Γεωγραφίαν, τα επιστήμας και τας τέχνας».

Η συγκεντρωτική διακυβέρνηση του Καποδίστρια και η σύγκρουσή του με πολλά τοπικά συμφέροντα προκάλεσαν τη δυσaráσκεια πολιτικών ομάδων, που αντέδρασαν στην πολιτική του. Στις 27 Σεπτεμβρίου του 1831 ο Καποδίστριας δολοφονήθηκε στο Ναύπλιο, με αποτέλεσμα στη χώρα να επικρατήσει αναρχία. (Ο ΑΓΝΩΣΤΟΣ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ ΜΑΡΤΥΡΙΕΣ ΚΑΙ ΓΝΩΜΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΙΩΑΝΝΗ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ. ΣΚΛΑΒΟΥΝΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ)

Εικόνα 38. Επιστολή του Ιωάννη Καποδίστρια προς τον Αδαμάντιο Κοραή, Αγκόνα, 2 Δεκεμβρίου 1827

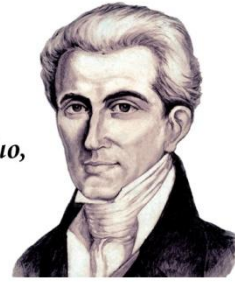

Εικόνα 39. Ιωάννης Καποδίστριας: Επιστολή προς τον Μ. Σούτσο του 1831

*Πρέπει νά συγκροτήσουμε ἔθνος μόνο πάνω στήν ἠθική
της ἀγίας μας θρησκείας*

*Ἄν ἀκολουθήσουμε τόν φιλελευθερισμό χωρίς τό Εὐαγγέλιο,
ὁ πολιτισμός μας θά ὀπισθοδρομήσει*

Ἡ Ἐκκλησία πρέπει νά εἶναι ὁ φύλακας τοῦ ἔθνους

Εικόνα 40. Επιστολή του Καποδίστρια προς τους Οπλαρχηγούς και τους Φιλικούς

Ο Ιωάννης Καποδίστριας εν συντομία.

1. Ήταν αριστοκράτης και θρησκευόμενος
2. Σπούδασε ιατρική στην Ιταλία
3. Έγινε Πρωθυπουργός σε ηλικία 27 ετών!
4. Έθεσε για πρώτη φορά ελληνικό ζήτημα
5. Υπήρξε βαθιά ευρωπαϊστής
6. Απαρνήθηκε τον έρωτα της ζωής του για την πατρίδα
7. «Έσωσε» την Ελληνική Επανάσταση
8. Ο Μέτερνιχ ήταν ο μεγαλύτερός του αντίπαλος
9. Υπήρξε Υπουργός Εξωτερικών της Ρωσίας
10. Παραιτήθηκε από Υπουργός Εξωτερικών για χάρη του Φιλελληνικού Κινήματος
11. Η «Μεγάλη Ιδέα» του Καποδίστρια
12. Επέκταση συνόρων
13. «Πρώτα να μορφωθούν οι Έλληνες και ύστερα να ιδρυθεί Ελλάς»
14. Ήξερε ότι θα δολοφονηθεί...

Κεφάλαιο 3

Η επιρροή της Επανάστασης στα Ιόνια νησιά

Η περίπτωση των Ιονίων Νήσων στην Επανάσταση του 21 είναι διαφορετική καθώς οι Επτανήσιοι δεν γνώρισαν ουσιαστικά την τουρκική σκλαβιά απλά μετείχαν εν μέρει στον δυτικό πολιτισμό και αποτέλεσαν το «παρατηρητήριο» του ελληνισμού προς τη Δύση.

Χαρακτηριστικό είναι ότι στα Επτάνησα καταφεύγουν οι διωκόμενοι από τους Τούρκους Έλληνες, αρχίζοντας από πολλές επιφανείς Κωνσταντινουπολίτικες οικογένειες μετά την Άλωση, συνεχίζοντας με τους Κρητικούς μετά την κατάληψη της Κρήτης από τους Τούρκους το 1669, και φτάνοντας στους καταδιωγμένους Παργινούς μετά την παράδοση της Πάργας στον Αλή Πασά.

Εδώ θα καταφύγει και ο Κολοκοτρώνης μετά το ξερίζωμα της κλεφτουριάς του Μοριά.

Τα Επτάνησα αποτελούν έναν χώρο συνάντησης των δυτικών και των ανατολικών ρευμάτων, και γι' αυτό εδώ θα διεξάγεται ένας λυσσαλέος αγώνας για τη διατήρηση της ιδιοπροσωπίας του ελληνισμού.

Εικόνα 41. Η σημαία της Επτανησίου Πολιτείας.

Η γενικότερη συμβολή της Επτανήσου στην πνευματική κίνηση της χώρας θα είναι ανεκτίμητη. Λόγιοι και διαφωτιστές όπως ο Κεφαλλονίτης **Βικέντιος Λαμωδός**, οι Κερκυραίοι **Ευγένιος Βούλγαρης** και **Νικηφόρος Θεοτόκης**, συγγραφείς όπως οι Ζαμπέλιοι, ο Τερτσέτης και ο Πολυλάς, ποιητές και λογοτέχνες όπως ο Μαρτελάος (1754-1818), ο Γουζέλης (1774-1848), **ο Κάλβος**, **ο Σολωμός**, ο Μάτεσης (1794-1875) και **ο Βαλαωρίτης**, πολιτικοί όπως ο **Καποδίστριας**, θα βρεθούν στην πρώτη γραμμή της ελληνικής πνευματικής ζωής.

Εδώ, στα Ιόνια Νησιά, θα διατηρηθεί και μια όαση δημοτικισμού, όταν στο ελλαδικό κράτος θα πνέει ο άνεμος της επιστροφής στην αττική διάλεκτο. Στα Ιόνια Νησιά θα εμφανιστεί ίσως για πρώτη –και τελευταία μέχρι σήμερα– φορά η φιγούρα του οργανικού διανοούμενου, που είναι δεμένος με τις λαϊκές τάξεις, τις εκφράζει και τις καθοδηγεί. **Από τα τέλη του 18ου έως τα τέλη του 19ου αιώνα τα Επτάνησα θα πρωτοπορούν, όντας και το πρώτο ανεξάρτητο ελληνικό κράτος (η Επτάνησος Πολιτεία, από το 1800 έως το 1807).**

Η Ιθάκη

Όταν ξεκινά η Επανάσταση του 1821, η Αγγλία είναι ένα από τα πέντε μέλη της Ιερής Συμμαχίας – ενός συνασπισμού ευρωπαϊκών δυνάμεων, που μοναδικό στόχο έχει τη διατήρηση της «νέας τάξης πραγμάτων» όπως αυτή είχε διαμορφωθεί με τη Συνθήκη του Παρισιού το 1815: διαφύλαξη – εδραίωση των ανελεύθερων – δεσποτικών καθεστώτων και κατάπνιξη κάθε φιλελεύθερου – επαναστατικού κινήματος.

Εικόνα 42. Μάχη κατά της ελληνική επανάσταση

Εικόνα 43. Σημαία της επανάστασης

Στο σημείο αυτό χρήσιμο θα ήταν να σημειώσουμε την αρχική πρόταση του Άγγλου υπεύθυνου για την εκπαίδευση στα Επτάνησα Guilford να ιδρυθεί πανεπιστημιακό ίδρυμα στην Ιθάκη. Και διάλεξε το νησί αυτό ο Guilford ως τόπο κατάλληλο για λόγους ρομαντικούς συνάμα και πρακτικούς: συνδεόταν με τον Όμηρο και το θρυλικό Οδυσσέα, αλλά και οι κάτοικοί του ήταν πρόθυμοι να προσφέρουν εργασία και χρήματα για την υλοποίηση του σχεδίου.

Εικόνα 44. Ο Guilford

Ο Άγγλος Αρμοστής όμως Maitland δε συμφώνησε, γιατί προφανώς η Ιθάκη βρισκόταν πολύ κοντά στη σκηνή του εθνικού Αγώνα και πολύ μακριά από την έδρα της προστάτριας εξουσίας και επομένως το νέο πνευματικό ίδρυμα δε θα είχε τα εχέγγυα για σίγουρη λειτουργία. Γι' αυτό τελικά η Ιόνια Ακαδημία θα ιδρυθεί και θα λειτουργήσει δυο χρόνια αργότερα στην ασφαλή Κέρκυρα.

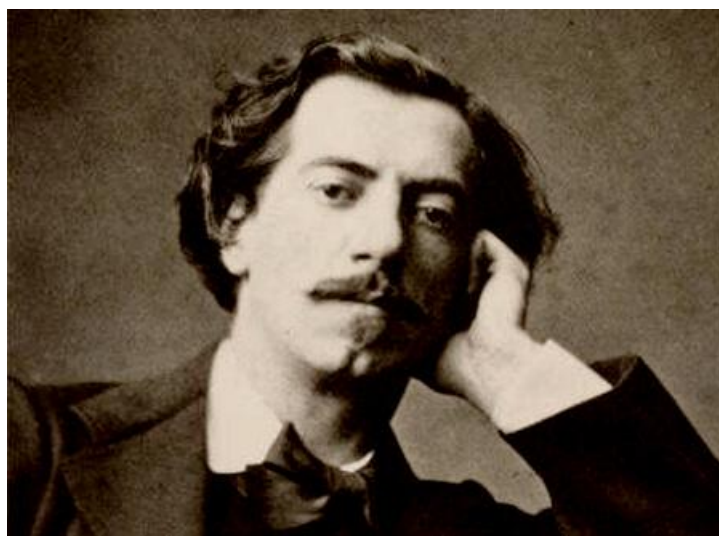
Εικόνα 45. Η Ιόνια Ακαδημία

Κάλαμος - Νομό Λευκάδας.

Εικόνα 46. Εικόνα του Κάλαμου

Μεγάλη είναι η συμβολή του Κάλαμου κατά την Ελληνική Επανάσταση, αποτελώντας καταφύγιο οικογενειών από την Ήπειρο, τη Στερεά Ελλάδα αλλά και από την Πελοπόννησο. Πολλοί από τους αγωνιστές της Επανάστασης, όπως ο Καραϊσκάκης, οι Τζαβελλαίοι, ο Λεπενιώτης, ο Βαρνακιώτης, είχαν εγκαταστήσει τις οικογένειές τους για μεγαλύτερη ασφάλεια στο νησί που τότε τελούσε υπό αγγλική διοίκηση. Καταδιωκόμενοι Σουλιώτες βρίσκουν τόπο να σταθούν σε δύσβατες τοποθεσίες του νησιού καθώς και πολλοί από τους πολιορκημένους Μεσολογγίτες με τα γυναικόπαιδα τους. Ωστόσο, δεν ήταν πάντοτε εύκολα τα πράγματα, καθώς οι Άγγλοι ήθελαν να έχουν τον έλεγχο της κατάστασης και απέτρεπαν την εγκατάσταση πολλών οικογενειών, ιδιαίτερα των φτωχών και εξαθλιωμένων.

Εικόνα 47. Αριστοτέλης Βαλαωρίτης

Σε αυτό το γεγονός αναφέρονται οι στίχοι του Αριστοτέλη Βαλαωρίτη: "...διωγμένοι από τον Κάλαμο, με την ψυχή στο στόμα χιλιάδες γυναικόπαιδα δεν βρίσκουν φούχτα χώμα να μείνουν ακυνήγητα... Κι ο Χάρος δεκατίζει..." Το 1864 αναμένεται η πολυπόθητη ημέρα της ελευθερίας του από τους κυρίαρχους του όπου και ενώνεται με τα υπόλοιπα νησιά του Ιονίου και την Ελλάδα.

Ζάκυνθος

Οι Ζακυνθinoί αγκάλιασαν, από την πρώτη στιγμή, τις ιδέες της Φιλικής Εταιρείας και αγωνίστηκαν στο πλευρό των μαχόμενων Ελλήνων για την Εθνική Ανεξαρτησία.

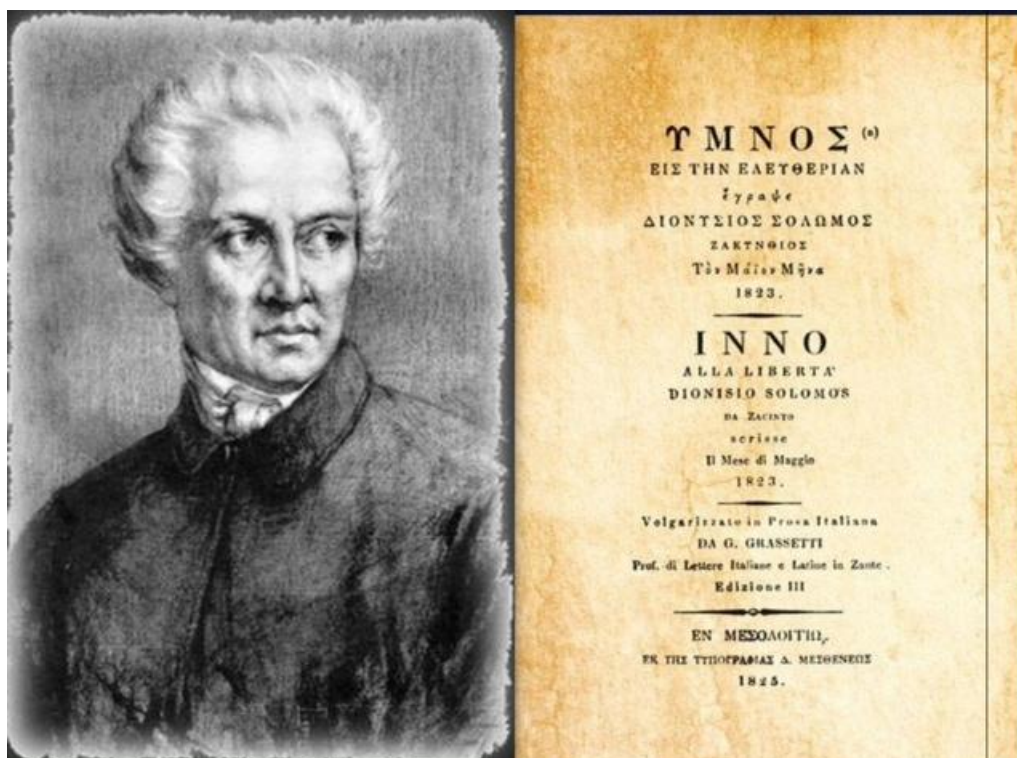
Εικόνα 48. Ζάκυνθος

Ιδιαίτερο ρόλο στη στάση τους αυτή διαδραμάτισε ο ενστερνισμός των ιδεών για ελευθερία και δημοκρατία, καθώς και η παρουσία στο νησί σημαντικών αγωνιστών του αγωνιζόμενου έθνους μας, όπως ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης, ο Νικηταράς, οι Πετιμεζάδες, ο Γρηγόριος Δικαίος ή Παπαφλέσσας, οι Πλαπούτες, ο Γρίβας, που ανοίγουν το δρόμο για τον πρώτο πυρήνα της Φιλικής Εταιρείας στο νησί μας, στην οποία συμμετέχουν, βοηθώντας δυναμικά τους Έλληνες, οι Διονύσιος Ρώμας, Αναστάσιος Φλαμπουριάρης, οι οποίοι καταδιώκονται από τους Άγγλους και καταφεύγουν στη Βενετία, καθώς και οι Φραγκίσκος Καρβελάς, Νικόλαος Κολυβάς, Αντώνιος Μαρτελάος, Διονύσιος Σολωμός, Κωνσταντίνος Δραγώνας, Ιωάννης και Παναγιώτης Στεφάνου, τον οποίο τίμησε η Εθνική Συνέλευση της Τροιζήνας για τις υπηρεσίες του στο Έθνος μας. Οι Ζακυνθinoί, οι οποίοι ήταν μέλη της Φιλικής Εταιρείας, μεριμνούν για την αποστολή πολεμοφοδίων, τροφίμων και χρημάτων στην Πελοπόννησο, ενώ αναλαμβάνουν τη φροντίδα των προσφύγων από την Πελοπόννησο και συγκεντρώνουν χρήματα για την ίδρυση νοσοκομείου στο Ναύπλιο.

Εικόνες 48. Άλλη όψη του Ναυπλίου

Ο Ύμνος εις την Ελευθερίαν

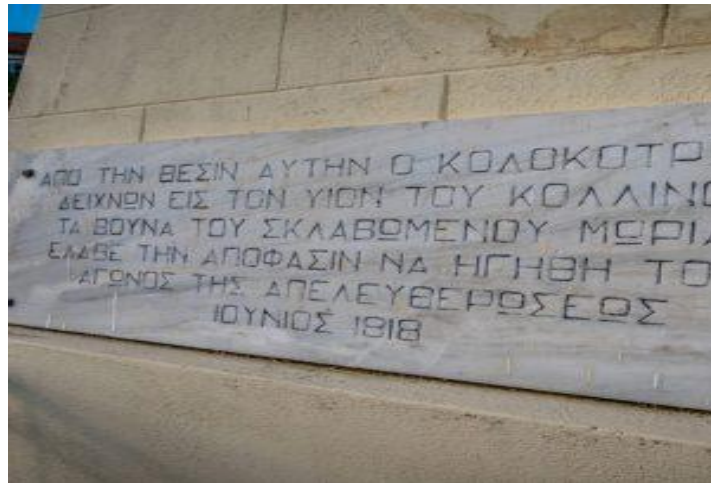
Εικόνα 49. Ο Διονύσιος Σολωμός

Ο Εθνικός Ποιητής της Ελλάδας γεννήθηκε στην πόλη της Ζακύνθου στις 8 Απριλίου 1798 και πέθανε στην Κέρκυρα στις 9 Φεβρουαρίου 1857. Κάτω από τα δέντρα αυτά, στο λόφο του Στράνη, πάνω από τη θάλασσα του Ιονίου, με φόντο τα βουνά της Κεφαλονιάς, πάνω από την κοιλάδα των χρωμάτων του κάμπου του νησιού, μέσα στις ευωδιές της υπαίθρου και τους ήχους από τα κανόνια του Μεσολογγίου, ο Διονύσιος Σολωμός εμπνεύστηκε και έγραψε τον Ύμνον εις την Ελευθερίαν το Μάιο του 1823.

Εικόνα 50: Η Παναγία Πικριδιώτισσα και ο Γέρος του Μοριά

Ο Γεώργιος Τερτσέτης, στον οποίο υπαγόρευσε τα απομνημονεύματά του ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης, μαρτυρά ότι ο Γέρος του Μοριά συνήθιζε να ανεβαίνει στην εκκλησία της Πικριδιώτισσας, για να αντικρίζει τα βουνά της Πελοποννήσου, καθώς και ότι εδώ έλαβε την απόφαση να φύγει από τη Ζάκυνθο και να αγωνιστεί για την ελευθερία των Ελλήνων.

Εικόνα 51. Τα λημέρια του Κολοκοτρώνη

Εδώ συνεδρίαζαν κρυφά ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης και οι οπλαρχηγοί από τη Στερεά Ελλάδα και την Πελοπόννησο, καθώς και Ζακυνθinoί αγωνιστές.

Εικόνα 52. Ο Πύργος του Δομενεγίνη «Διαολόσπιτο»

Οι Ζακυνθinoί ονόμαζαν τον πύργο του Δομενεγίνη «Διαολόσπιτο», γιατί οι Φιλικοί, προκειμένου να προστατευτούν από τις διώξεις των Άγγλων και τυχόν προδοσία των κινήσεών τους, σκέφτηκαν να εκμεταλλευτούν τις δεισιδαιμονίες των ζακυνθινών και έβαζαν δικούς τους ανθρώπους να πετούν πέτρες, κρυμμένοι τη νύχτα, σε τυχόν περαστικούς, ώστε να πιστέψουν ότι πρόκειται για στοιχειωμένη περιοχή και να μην πλησιάζουν και έτσι να μην δημιουργούν προβλήματα στο έργο τους.

Κεφαλονιά

Στις 20 Μαρτίου 1821 ουσιαστικά ξεκίνησε η Ελληνική Επανάσταση με την ύψωση των επαναστατικών σημαιών στην Μάνη, και κλιμάκωση των γεγονότων τις αμέσως επόμενες μέρες, στις περιοχές Καλαμάτας, Πατρών, Καλαβρύτων και Μονής Αγίας Λαύρας.

Εικόνα 53. Μάχη στην Κεφαλονιά

Παρά την απαγόρευση των Άγγλων κάθε κίνησης συμπαράστασης γενικά από τους Επτανήσιους προς τους Έλληνες, με ποινή φυλάκισης, εξορίας, δήμευσης περιουσίας, τα μηνύματα του Νεοελληνικού Διαφωτισμού βρήκαν σίγουρους αποδέκτες τους Κεφαλονίτες. Σε πολλές φάσεις του αγώνα η συμμετοχή των Κεφαλλήνων και των Ιθακησίων ήταν ιδιαίτερα σημαντική.

Πολύ πριν από την έναρξη του αγώνα, στο νησί είχε συγκροτηθεί και δρούσε Εφορεία της Φιλικής Εταιρείας, η οποία είχε επαφή με την αντίστοιχη της Αχαΐας. Τα ονόματα πολλά ο αρχιεπίσκοπος Κεφαλονιάς Αγαθάγγελος Τυπάλδος – Κοζάκης, Μαρίνος, Κων/νος και Ανδρέας Μεταξάς, Γεράσιμος Φωκάς, Δημήτριος Κοργιαλένιος, Ιωάννης Φορέστης, Δανιήλ και Ευάγγελος Πανάς, Αναστάσιος Φωκάς, Δημήτριος Δελαδέτσιμας.....Αλλά και μεγάλος αριθμός Κεφαλλήνων της διασποράς άνηκαν στην Μυστική αυτή Οργάνωση.....Γενικά οι Κεφαλονίτες στην Φιλική Εταιρεία είχαν το παρατσούκλι « Οι πολλοί».

Το πρώτο τακτικό σώμα που συμμετείχε στον αγώνα, επανδρωμένο κατά τα 2/3 από Κεφαλονίτες, αποβιβάστηκε στην Πελοπόννησο τον Απρίλιο του 1821, κατόπιν πρόσκλησης

του Παλαιών Πατρών Γερμανού. Με επιστολή που έστειλε στον Ανδρέα Μεταξά, κάλεσε τους “Μεγάθυμους Κεφαλονίτες” όπως ο ίδιος τους έγραφε, έχοντας γνώση του Ομηρικού Λόγου να πάρουν τα όπλα και να περάσουν στην Ηλεία. Το ένοπλο αυτό τμήμα ξεκίνησε με πλοίο από την Κεφαλονιά, χάρη στην παραπλάνηση των Άγγλων, από τον άξιο ιεράρχη Αγαθάγγελο Τυπάλδο – Κοζάκη. Με επικεφαλής τους Ευάγγελο Πανά, Κων/νο και Ανδρέα Μεταξά πολέμησε και νίκησε στην Μάχη του Λάλα (9-13 Ιουνίου 1821), σε μια περιοχή της Ηλείας όπου κατοικούσαν Τούρκοι και Αλβανοί ιππείς, γνωστοί για τις πολεμικές τους αρετές. Στην ατυχή μάχη του Πέτα (Ιούλιος 1822) συμμετείχε σώμα 200 περίπου Κεφαλονιτών υπό τον Σπυρίδωνα Πανά. Ακολουθούν ονόματα Κεφαλληνίων & Θιακών που συμμετείχαν στον αγώνα, με χρονολογική, κατά τον δυνατόν, προσέγγιση και όχι με αλφαβητική σειρά.

Η Κέρκυρα στην Ελληνική επανάσταση

Η Κέρκυρα, συγκεντρώνει τα βλέμματα πάνω της στα 200 χρόνια από την Επανάσταση καθώς αποτελεί τον τόπο γέννησης της εμβληματικής μορφής του σύγχρονου Ελληνισμού και του πρώτου Κυβερνήτη της Ελλάδας Ιωάννη Καποδίστρια, αλλά και σπουδαίων προσωπικοτήτων που άφησαν ισχυρό και ανεξίτηλο αποτύπωμα στη νεότερη ελληνική ιστορία.

Εικόνα 54. Γκραβούρα της Κέρκυρας

Η Κέρκυρα είναι ένα μέρος όπου οι τέχνες και ο πολιτισμός αποτελούν αναπόσπαστο στοιχείο της ταυτότητάς του. Οι άνθρωποί του έχουν σφραγίσει την ιστορία μας με τα επιτεύγματα και τους αγώνες τους. Ο Νικόλαος Μάντζαρος μελοποίησε τον Εθνικό μας Ύμνο, πάνω στους στίχους ενός άλλου σπουδαίου Επτανήσιου, του Διονυσίου Σολωμού. Ο Σπύρος Σαμάρας συνέθεσε τον ύμνο των Ολυμπιακών Αγώνων .

Λίγο πριν το ξέσπασμα της ελληνικής επανάστασης τα Επτάνησα βρίσκονταν στην κατοχή της αγγλικής αυτοκρατορίας. Με την κήρυξη της επανάστασης η αγγλική διοίκηση απαγόρευσε με προκήρυξη της τη συμμετοχή αλλά και τη βοήθεια των υπηκόων όλων των

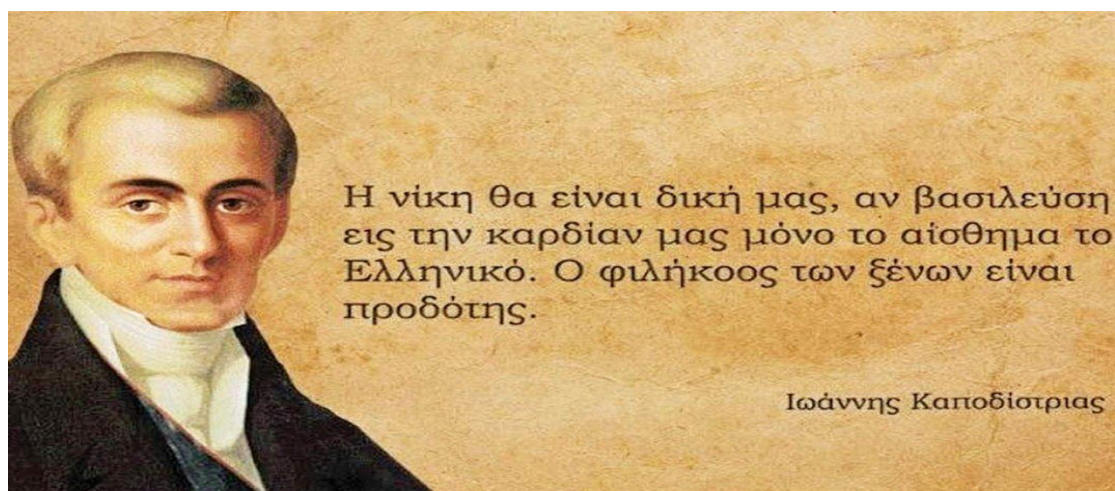
Ιονίων νήσων στις μάχες είτε με το μέρος των επαναστατημένων Ελλήνων είτε με τους Οθωμανούς.

Το γεγονός αυτό δεν πτόησε τους Επτανήσιους αγωνιστές να οργανωθούν σε σώματα ή με άλλες ομάδες οπλαρχηγών και να λάβουν μέρος σε μάχες σε ξηρά και θάλασσα. Την περίοδο που ο Αλή πασάς σχεδίαζε την άλωση της Λευκάδας και έχοντας ως απώτερο σκοπό την κυριαρχία όλης της Δυτικής Ελλάδας η Κέρκυρα αποτέλεσε το επίκεντρο μιας πατριωτικής κίνησης εναντίον των Οθωμανών με φυγάδες Σουλιώτες και άλλους καταδιωγμένους. Τον Ιούνιο του 1807 σε μια κρίσιμη χρονική στιγμή για τη Λευκάδα, η Κέρκυρα όπως και τα υπόλοιπα Ιόνια νησιά να στέλνουν στρατό και πλοία μετά από αίτημα του Ιωάννη Καποδίστρια και του Μητροπολίτη Ιγνατίου.

Εικόνα 55. Μητροπολίτης Ιγνατίου

Μεγάλη ήταν και η συμμετοχή των απόδημων Επτανησίων στη Φιλική Εταιρεία μέσω της οποίας έστελναν χρήματα ή πολεμοφόδια στους επαναστατημένους Έλληνες. Σύμφωνα με τις ιστορικές πηγές, η Κέρκυρα έπαιξε και αυτή ενεργό ρόλο στη Φιλική Εταιρεία. Ο Διονύσιος Ρώμας μύησε σημαντικά πρόσωπα της Κέρκυρας στη Φιλική Εταιρεία όπως ο Κωνσταντίνος Γεροστάθης, ο Ιωάννης Κεφαλάς και οι Αυγουστίνος και Βιάρος Καποδίστριας. Ακόμη, σε κάθε νησί του Ιονίου έτσι και στην Κέρκυρα υπήρχε μια «εφορία» (επιτροπή) των Φιλικών στην οποία συμμετείχαν και άτομα από το φιλικό και συγγενικό περιβάλλον του τότε υπουργού Εξωτερικών της Ρωσίας, Ιωάννη Καποδίστρια.

Εικόνα 56. Η αγάπη του Καποδίστρια για την Ελλάδα

Ο Κερκυραίος πολιτικός γνώριζε ήδη την ύπαρξη αυτών των επιτροπών στα Επτάνησα. Αυτές οι επιτροπές είχαν συσταθεί από τον απεσταλμένο των Φιλικών, Αριστείδη Παπά. Αξίζει εδώ να αναφέρουμε ότι η συμβολή της Κέρκυρας στον αγώνα των επαναστατημένων Ελλήνων είχε αρχίσει πριν την κήρυξη της επανάστασης σε πνευματικό κυρίως επίπεδο επηρεασμένη σε μεγάλο βαθμό από τον ελληνικό Διαφωτισμό.

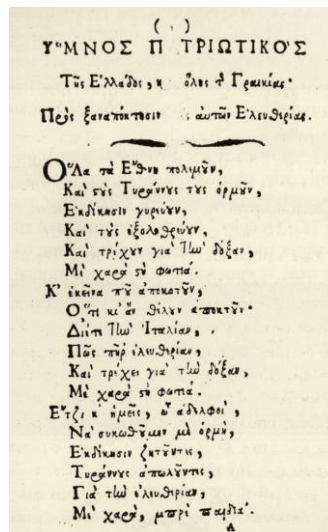
Το 1797 τα γαλλικά δημοκρατικά στρατεύματα κατέλαβαν τα Ιόνια νησιά και διάφορα σωματεία των Ιακωβίνων είχαν αναλάβει την πολιτική και κοινωνική διαπαιδαγώγηση του. Τότε, στο κρατικό τυπογραφείο που εγκαταστάθηκε στην Κέρκυρα τυπώθηκαν μεταξύ των άλλων επαναστατικών προκηρύξεων και ελληνικά επαναστατικά φυλλάδια, τα οποία μαζί με τις εκδόσεις του Κοραή έπαιξαν σπουδαίο ρόλο στην αφύπνιση και την τόνωση του πατριωτισμού των Ελλήνων της περιοχής. Τα φυλλάδια αυτά ήταν:

α) Ο Θούριος του Ρήγα (Ως τότε παλικάρια)

Εικόνα 57. Ρήγας Φεραίος

β) Ο πατριωτικός ύμνος του Ρήγα (Όλα τα έθνη πολεμούν)

Εικόνα 58. Ο ύμνος του Ρήγα

γ) Ο ύμνος στον Μποναπάρτε του Χριστόφορου Περαιβού

Εικόνα 59. Ο ύμνος στον Μποναπάρτε

Ειδικότερα, στην Κέρκυρα, που εγκαταστάθηκε η επαρχιακή επαναστατική διοίκηση, ως ιακωβινικά σωματεία αναφέρονται η «Πατριωτική Εταιρία Δημόσιας Μόρφωσης» και η «Συνταγματική Λέσχη», των οποίων, εκτός της πολιτικής κριτικής και της πνευματικής αντίδρασης, παράλληλο έργο υπήρξε η αφύπνιση της εθνικής συνείδησης και η γέννηση των πρώτων ελπίδων για την εθνική αποκατάσταση του ελληνικού πληθυσμού. Είναι χαρακτηριστική η αιτιολογία που προέβαλε το κοιτάτο της κοινής σωτηρίας για την ίδρυση της Πατριωτικής Εταιρείας (Πρακτικό Προσωρινού Δημαρχείου, 28 Σεπτεμβρίου 1797) «... Ο λαός μπορεί να ονομαστεί ελεύθερος τότε μόνον όταν διαπαιδαγωγηθεί, όταν απελευθερωθεί από τις αλυσίδες των προλήψεων και προχωρήσει στο δρόμο της Αρετής ...». Η Επτάνησος Πολιτεία, το πρώτο κράτος Ελλήνων στον εθνικό χώρο, έκανε ευρύτατη χρήση του όρου «Γένος» για τον προσδιορισμό υπηρεσιών και ιδρυμάτων της, όπως «Βιβλιοθήκη του Γένους» και «Τυπογραφία του Γένους» και αναπτέρωσε τις ελπίδες του Πανελληνίου για εθνική αποκατάσταση.

Εικόνα 60. Το σήμα της Επτανήσιας Πολιτείας

Παράλληλα, συνέβησαν δυο μεγάλης πολιτικής σημασίας γεγονότα:

Πρώτο: Στην προσπάθεια των εκπροσώπων του παλαιού (αριστοκρατικού) καθεστώτος να επιβληθούν πλήρως, αντέδρασαν στην Κέρκυρα τα εκπαιδευμένα, πλέον, ενεργά πολιτικά στοιχεία και συγκρότησαν πολιτικό μόρφωμα με τη συμμετοχή των παραγωγικών τάξεων που αυτοπροσδιορίστηκε ως «Έντιμη Αντιπροσωπεία» (Onoranda Deputazione). Αυτή σε μια προσπάθεια ουσιαστικής παρέμβασης στα πολιτικά δρώμενα, ψήφισε το δικό της καταστατικό χάρτη με τον τίτλο «Εκθεσις συστατική γιναμένη από τη Δεπουτατζιόν της Χώρας, Μπόργκων και Ξεχώρου της νήσου των Κορυφών, τας 21 Οκτωβρίου 1801», που, παρά τις νομοτεχνικές ατέλειές του, αποτελεί ένα σημαντικότατο πολιτικό κείμενο του νέου ελληνισμού

Δεύτερο: Μια συμπαγής αν και ευρύτατη πολιτική ομάδα, που επιθυμούσε την πλήρη αποκατάσταση του ελληνικού χαρακτήρα της Πολιτείας, υπό τους δυο αιρετούς ηγεμόνες του Κράτους και Προέδρους της Επτανήσου Γερουσίας, τον Κερκυραίο Σπυρίδωνα – Γεώργιο κόμη Θεοτόκη και τον Ζακύνθιο Αντώνιο κόμη Κομούτο, και υπό την καθοδήγηση του γραμματέα της επικράτειας Ιωάννη κόμη Καποδίστρια, προώθησε νομοθετικές ρυθμίσεις για την ελληνική γλώσσα και την ελληνική εκπαίδευση. Χαρακτηριστικό είναι το απόσπασμα λόγου του Σπυρίδωνα – Γεώργιου κόμη Θεοτόκη (14/26 Οκτωβρίου 1803 «...Το Έθνος μας που αναγεννήθηκε απόκτησε όνομα ελληνικό, πατρίδα ελληνική και ελευθερία ελληνική ...»).

Εικόνα 61. Ναπολέον Βοναπάρτης

Όμως, καθώς, σύμφωνα με περιγραφή μέλους του, ο τεκτονισμός είναι ένα «ιδιότυπο σύστημα ηθικής», το οποίο «χρησιμοποιεί αλληγορίες και σύμβολα παρμένα από τις συντεχνίες των οικοδόμων των Μέσων Χρόνων, εντελώς ξένο προς τις πολιτικές και θρησκευτικές διενέξεις, φθάνει μάλιστα στο να απαγορεύει ακόμα και τις σχετικές συζητήσεις μέσα στις Στοές». Στην Ελλάδα, η πρώτη κανονική Τεκτονική Στοά, ιδρύθηκε στη Βενετοκρατούμενη τότε Κέρκυρα, το έτος 1782, με όνομα «Beneficenza» (Αγαθοεργία), η οποία υπαγόταν στη Μεγάλη Στοά της Βερόνας, που έδρευε στην Παδούη της Ιταλίας. Το 1810, ο Διονύσιος Ρώμας ένωσε τις Στοές της Κέρκυρας «Αγαθοεργία» και «Φιλογένεια» σε μια κοινή Στοά, η οποία απ' το έτος 1811 αποτέλεσε την πρώτη Μεγάλη Στοά στον Ελληνικό χώρο με τίτλο «Γαληνοτάτη Μεγάλη Ανατολή της Ελλάδος, κατ' Ανατολήν Κερκύρας, 1811».

Στα επόμενα χρόνια ο Ελληνικός Τεκτονισμός εξαπλώθηκε στα Επτάνησα. Όπως σημειώνουν οι Τέκτονες στην ιστοσελίδα τους η συμβολή τους στην Ελληνική Εθνεγερσία ήταν μεγάλη.

Εικόνα 62α. Εσωτερικό Τεκτονικής Στοάς

Εικόνα 62β. Εσωτερικό Τεκτονικής Στοάς

Εικόνα 63. Όψεις σύγχρονης Τεκτονικής Στοάς

Τέκτονες που πρωτοστάτησαν στην Επανάσταση του 1821 ήταν, μεταξύ άλλων, ο Παλαιών Πατρών Γερμανός, ο Οικουμενικός Πατριάρχης και Εθνομάρτυρας Γρηγόριος Ε΄, ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης, ο Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος, ο Αλέξανδρος Υψηλάντης, ο Νικόλαος Υψηλάντης, ο Αλέξανδρος Μουρούζης ο, Ιωάννης Καποδίστριας κ.ά. Το 1843 έπαψε να λειτουργεί η Γαληνοτάτη Μεγάλη Ανατολή. Αλλά μετά είκοσι έτη, το 1863, ιδρύθηκε στην Αθήνα, κανονική Τεκτονική Στοά με το όνομα «Πανελλήνιον», ενώ στη συνέχεια ιδρύθηκαν κι άλλες κανονικές Στοές, οι οποίες συνενώθηκαν το 1864 και ζήτησαν απ’ τη Μεγάλη Ανατολή της Ιταλίας, την άδεια ιδρύσεως ανεξάρτητης Μεγάλης Ανατολής της Ελλάδος κάτι που τελικά επιτεύχθηκε το 1867. Το όνομά της τότε, «Μεγάλη Ανατολή της Ελλάδος». Σε «Μεγάλη Στοά της Ελλάδος» μετονομάστηκε ετο 1936, με την αναθεώρηση του Τεκτονικού Συντάγματος το έτος 1936. Μετά τον δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο και με την αποκατάσταση της ειρήνης, ο Ελληνικός Τεκτονισμός ανασυντάχθηκε και ανάπτυξε βαθμιαία υψηλό πνευματικό έργο.

Κερκυραϊκές προσωπικότητες

Εκτός του Ιωάννη Καποδίστρια που αναλύουμε σε προηγούμενο κεφάλαιο, στην Κέρκυρα διέπρεψαν σπουδαίοι άνθρωποι.

Οικογένεια Θεοτόκη: Κερκυραϊκή αρχοντική οικογένεια, κωνσταντινουπολίτικης καταγωγής, τα μέλη της οποίας διακρίθηκαν στα γράμματα και στην πολιτική.

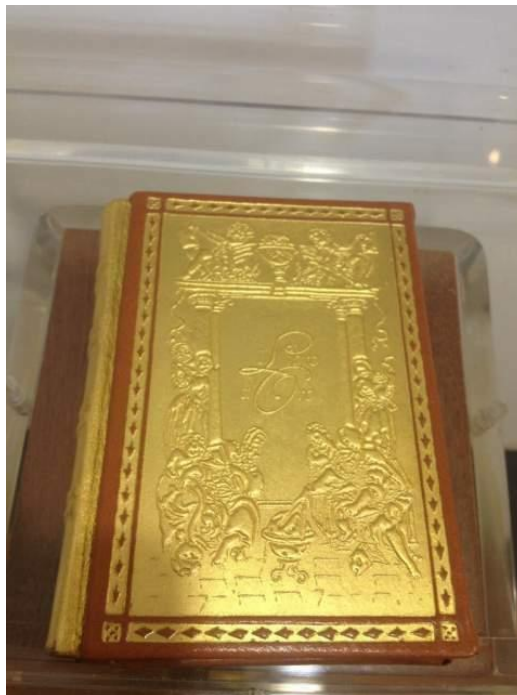

Εικόνα 64. Οικογένεια Θεοτόκη

Για την απώτερη καταγωγή της οικογένειας υπάρχουν δύο ανεπιβεβαίωτες εκδοχές. Σύμφωνα με την πρώτη, η οικογένεια κατάγεται απευθείας από το Βυζάντιο, ενώ κατά τη δεύτερη πιθανός τόπος προέλευσης της οικογένειας είναι η Αθήνα. Η πρώτη και πιο διαδεδομένη εκδοχή για τη βυζαντινή καταγωγή της οικογένειας αναφέρει ότι οι Θεοτόκη εγκατέλειψαν την Κωνσταντινούπολη κατά την Άλωση, το 1453.

Έγγραφο από το οικογενειακό αρχείο των Θεοτόκη σημειώνει ότι η αρχική εγκατάσταση της οικογένειας στο νησί ήταν στη συνοικία του Αγίου Ιακώβου, στη Νταλιάνα, περιοχή κοντά στη σημερινή λίμνη Χαλικιόπουλου, τον γνωστό Υλαϊκό λιμένα της κλασικής εποχής.

Το έγγραφο αυτό αναφέρει: «Κόπια ευγαλμένη από μια όμοια των προγενεστέρων μας Θεοτόκηδων για να ξέρουμε από ποιους καταγόμεθα και πως επρωτοκαταντήσανε εις τους Κορυφούς αιχμαλωτισμένοι από τον Μωχαμέτη τον υιόν του Αμηνρά. Και οι πρώτοι που ήλθαν είναι οι κάτωθεν σημειωμένοι και εκατοίκησαν εις την συνοικίαν του Αγίου Ιακώβου εις την Νταλιάνα...». Άλλα μέλη της οικογένειας είχαν ήδη εγκατασταθεί στην Κέρκυρα αμέσως μετά την Άλωση το 1453 και φαίνονται εγγεγραμμένα στη Χρυσή Βίβλο των ευπατρίδων (Libro d'Oro) το 1525 και κατά άλλες πηγές το 1544.

Εικόνα 65. Χρυσή Βίβλος των Ευπατρίδων

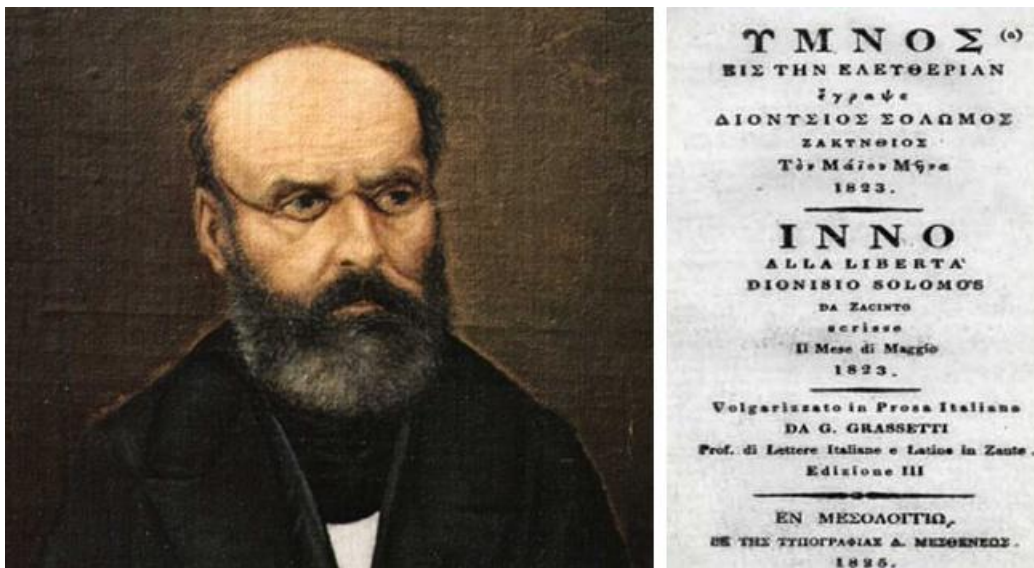
Η εκδοχή για την καταγωγή της οικογένειας από την Αθήνα στηρίζεται κυρίως σε σχετική αναφορά σε λατινικό επίγραμμα από οικογενειακό δέντρο των Θεοτόκη, μεταγενέστερης όμως περιόδου.

Το επίγραμμα αναφέρει:

«Corcyram veniens, patriis decessit Athenis
Anno, qui est infra duxit et inde decus
Gens Theotochi. Heu prisca nobilitate decora
Quem cernis, primo stipite refluuit
Servavitque decus, landique adjunxit honores
Quae quantum valeant dicere stemma potest.
Anno MCCCCLIII».

Τα πλέον διακεκριμένα μέλη της οικογένειας Θεοτόκη - σύμφωνα με το έργο του Ευγένιου Ρίζου Ραγκαβή - ήταν ο Νικηφόρος Θεοτόκης, αρχιεπίσκοπος Χερσώνος και Αστραχάν, ο κόμης Σπυρίδων Γεώργιος Θεοτόκης, Πρόεδρος των Ιονίων Νήσων, ο βαρώνος Εμμανουήλ Θεοτόκης, πρόεδρος της Γερουσίας των Ιονίων Νήσων, ο Κόμης Ιωάννης Αντώνιος, ο Ιωάννης Βαπτιστής Θεοτόκης, γνωστός Φιλικός, αγωνιστής της Επανάστασης και πολιτικός και ο εγγονός του, Γεώργιος Θεοτόκης, πρωθυπουργός της Ελλάδας.

Νικόλαος Χαλκιάπουλος Μάντζαρος

Εικόνα 66. Νικόλαος Χαλκιάπουλος Μάντζαρος

Ο Μάντζαρος ήταν Κερκυραίος αριστοκράτης και παρότι είχε μεγάλη επιρροή στην Νάπολη (όπου και σπούδασε) προτίμησε να επιστρέψει στην Κέρκυρα και να εκπαιδεύσει τον τόπο του. Ο Μάντζαρος, έκανε δωρεάν μαθήματα μουσικής (καθώς, παρότι είχε κάνει μουσικές σπουδές, δεν θεωρούσε τον εαυτό του πραγματικό μουσικό δεν ζητούσε λεφτά για τις υπηρεσίες του) με αποτέλεσμα να εκπαιδεύσει πολλούς Επτανήσιους και να σπείρει του σπόρους για την 1η Γενιά Επτανήσιων (αλλά και ταυτόχρονα Ελλήνων) συνθέτων.

Οι μαθητές του Μάντζαρου έγιναν αργότερα από τα σπουδαιότερα ονόματα της μουσικής των Επτανήσων, όπως ο Παύλος Καρρέρ, ο Σπυρίδων Ξύνδας, ο Δομένικος Παδοβάς, ο Ιωσήφ Λιβεράλης και ο Διονύσιος Ροδοθεάτος.

Οι περισσότεροι από αυτούς συνέχισαν τις μουσικές τους σπουδές στην Ιταλία, έτσι η επτανησιακή τεχνοτροπία έμοιαζε πολύ στην ιταλική και οι Επτανήσιοι συνθέτες ακολουθούσαν πάντα τα ιταλικά μουσικά ρεύματα. Για κακή τύχη, πολλά από τα έργα αυτών

των συνθετών έχουν χαθεί. Στην εκπαίδευση των Επτανησίων στη μουσική βοήθησαν, επίσης, και οι διάφορες Φιλαρμονικές, όπως η Φιλαρμονική Εταιρεία Κερκύρας, που ίδρυσε ο Μάντζαρος με τον Ξύνδα το 1840.

Κεφάλαιο 4

Τα βήματα του ντοκιμαντέρ.

Η αλήθεια είναι ότι επέλεξα ένας είδος που απαιτεί αρκετή έρευνα, πολύ προετοιμασία, οργανωτικές ικανότητες και ένστικτο κατά την διάρκεια των γυρισμάτων.

Θα προσπαθήσω να αναπτύξω βήμα-βήμα τα στάδια της δημιουργίας ενός ντοκιμαντέρ το οποίο αποτελεί ένα κομμάτι της κινηματογραφικής τέχνης.

Διαλέγοντας το θέμα του ντοκιμαντέρ

Το θέμα επέλεξα ήταν το «Κινηματογραφικό ιστορικό ντοκιμαντέρ με τον ρόλο των Επτανήσων με υποενότητα «βιογραφικό ντοκιμαντέρ» με προσωπικότητα τον Ιωάννη Καποδίστρια. Ο λόγος που επέλεξα το θέμα ήταν γιατί προσωπικά εμένα με αγγίζει και το θεωρώ αρκετά ενδιαφέρον. Για τον λόγο αυτό προσπάθησα μεταφέρω αυτήν την επιρροή που είχα, μέσα από το βίντεο και στους θεατές μου.

Προσπάθησα να αποφύγω τα «εύκολα στοιχεία» ή τα ήδη γνωστά, τα οποία θα με έβγαζαν από τον κινηματογραφικό στοιχείο και ίσως να με έβαζαν χωρίς να το θέλω να στο τηλεοπτικό.

Η έρευνα

Ίσως το σημαντικότερο στάδιο σε ολόκληρη τη διαδικασία, που μπορεί να διαρκέσει ιδιαίτερα μεγάλο χρονικό διάστημα είναι η έρευνα. Γι αυτό και την ξεκίνησα πριν 4 μήνες με αρκετό διάβασμα, στα αρχεία, στις βιβλιοθήκες, στο διαδίκτυο, σε μελέτη βιβλίων. Στην συνέχεια έπρεπε να εντοπίσω τους κατάλληλους ανθρώπους οι οποίοι ουσιαστικά λειτούργησαν ως βασικοί σταθμοί πριν γράψω το σενάριο μου και προχωρήσω στις λήψεις.

Οι συνεντεύξεις

Μετά την έρευνα στόχος ήταν οι κατάλληλοι άνθρωποι που θα μιλήσουν μπροστά στον φακό. Στόχος υψηλός με ανθρώπους που γνωρίζουν το θέμα όπως Υπουργός Εξωτερικών Νίκος Δένδιας, ο Πρύτανης του Ιονίου Πανεπιστημίου Άγγελος Φλώρος, ο Ηγούμενος της Μονής Πλατυτέρας π. Τιμόθεος, ο Πρόεδρος του Μουσείου Καποδίστρια Σπύρος Παδοβάς και η Υπ. Του Μουσείου Καποδίστρια Ντάρια Κοσκόρου.

Συγκεντρώνοντας το συνεργείο

Στο δικό μου ντοκιμαντέρ δεν χρειάστηκα ηθοποιούς μόνο έναν βασικό παρουσιαστή του οποίου τον ρόλο είχα εγώ. Το δύσκολο μέρος ήταν ο εικονολήπτης, ο φωτογράφος, κλπ τα οποία τα επίσης ανέλαβα εγώ. Δυστυχώς δεν είχα έναν έμπειρο άνθρωπο για φωτογραφία, αλλά με διάβασμα και ζητώντας συμβουλές από τον επόπτη καθηγητή μου κατάφερα και έλυσα σημαντικά προβλήματα όπως ήταν στα εξωτερικά γυρίσματα από φωτιστικής άποψης (ειδικότερα στις περιπτώσεις όπου ο φυσικός φωτισμός κάλυπτε τις ανάγκες αλλά χρειαζόνταν λήψεις από συγκεκριμένες γωνίες).

Σχηματίζοντας τον σκελετό του ντοκιμαντέρ

Τα αποτελέσματα της έρευνας βοήθησαν για να βγει το σενάριο και οι σκηνές, που γυρίστηκαν. Ξεκίνησα φτιάχνοντας την σκαλέτα μου έχοντας τον σκελετό του τελικού αποτελέσματος. Προχώρησα στην συνέχεια στο story board όπου έβαλα τις «σκηνές» του ντοκιμαντέρ με την σειρά για να γνωρίζω βήμα-βήμα τι κάνω. Εν συνεχεία θα έπρεπε να συνδέσω τις επιμέρους σκηνές

Το χρονοδιάγραμμα

Όλα τα παραπάνω έγιναν με βάση το χρονοδιάγραμμα που όρισα περίπου 4 μηνών. Η δυσκολία σε όλα αυτά ήταν ότι το ντοκιμαντέρ γυρίστηκε εν μέσω covid19 άρα τα εξωτερικά πλάνα, εσωτερικά, συνεντεύξεις έγιναν με απίστευτα μέτρα ασφάλειας και εν μέσω lockdown. Αυτό μάλιστα αποτυπώνεται στο βίντεο καθώς υπάρχουν συνεντεύξεις όπου οι καλεσμένοι φορούν μάσκα.

Ξεκινώντας πλέον την εργασία μου προσπάθησα να γυρίσω αρκετό B-roll το οποίο μου φάνηκε εξαιρετικά χρήσιμο στο μοντάζ, όχι μόνο γιατί έδωσε στο τελικό αποτέλεσμα περισσότερη κινηματογραφική οπτική, αλλά και γιατί το χρησιμοποίησα ως σφήνα όσο οι συνεντευξιζόμενοι μιλούσαν για να ξεκουράζεται το μάτι του θεατή ή όταν λόγω φωτισμού έχασα για λίγο αρχικό πλάνο.

Στο δικό μου ντοκιμαντέρ χρειαζόμουν μια εισαγωγή φωνητική, η οποία έγινε από εμένα βασισμένη στο σενάριο και στα πλάνα έτσι ώστε να τραβήξω το ενδιαφέρον και την προσοχή του θεατή και σίγουρα να μην βαρεθεί. Το voiceover ήταν επίσης καταλυτικό καθ' όλη την διάρκεια της ταινίας, για να γίνονται οι απαραίτητες μεταβάσεις, από φωνή σε συνεντεύξεις ή μουσικά κομμάτια.

Ήθελα να δώσω μια συνέχεια έτσι ώστε να μην φανεί κουραστικό.

Σε συνδυασμό με όσα έμαθα από τα 2 εξάμηνα του τμήματος προσπάθησα να αξιοποιήσω όλες τις γνώσεις μου στα τεχνικά κομμάτια όπως κάμερα, ήχος, μοντάζ, πλάνα, μουσική.

Συγκεκριμένα:

Κάμερα. Όσον αφορά τις λήψεις εσωτερικές και εξωτερικές έγιναν με κάμερα *GoPro Hero5 Black*, οι εναέριες λήψεις έγιναν με κάμερα *Hasselblad* από *Mavic pro s* drone. Επίσης για μερικά πλάνα χρησιμοποιήθηκαν και τα κινητά *iphone 11 pro max* και *samsung s20 plus*.

Ήχος: Για τις συνεντεύξεις και τα stand up χρησιμοποίησα το *Microphone Adapter CNC Aluminum Alloy Protective Case for GoPro*.

Μουσική. Το ντοκιμαντέρ ντύθηκε με τρία μουσικά κομμάτια 'ψς κύριο κορμό και επίσης ένα μουσικό κομμάτι δικό μου με ήχους εξωτερικούς καθημερινούς που είχα κάνει στο πλαίσιο των μαθημάτων του Α εξαμήνου.

Μοντάζ: Για το μοντάζ χρησιμοποίησα το *AVID MEDIA COMPOSER ULTIMATE 2020*

Τεχνική. Ως τεχνική μοντάζ έβαλα τον κεντρικό κορμό με πλάνα μονταρισμένα , πρόστεθηκαν αντίστοιχα πλάνα από τα γυρίσματα και ήχοι καθώς και μερικές εικόνες με κίνηση. Έγινε διαρκές μιξάρισμα με μουσικές αλλά και φυσικό ήχο.

Επίλογος

Σε αυτό το σημείο κλείνοντας αυτή την διπλωματική εργασία θα ήθελα να καταθέσω τις σκέψεις μου αναφορικά με τα όσα κατέγραψα αυτούς τους μήνες.

Τα γεγονότα έχουν καταγραφεί και δεν αλλάζουν. Με αυτή την πλούσια ιστορία μας έχουμε πολλούς λόγους να αισθανόμαστε υπερήφανοι και σίγουρα το έτος 2021 είναι μια τεράστια ευκαιρία για να δείξουμε σε όλο τον κόσμο αυτή την ιστορία.

Το μόνο σίγουρο είναι ότι η Ελλάδα έχει προοδεύσει. Και πολλοί δυσκολεύονται να κατανοήσουν το πώς. Τώρα μπορούμε όλοι μαζί να κάνουμε το επόμενο βήμα. Μελετώντας σήμερα την πορεία μας, ας χαράξουμε καινούριους δρόμους.

Το μέλλον αποφασίζεται σήμερα – διαμορφώνεται από τις πράξεις όλων μας στο παρόν. Όλοι πρέπει να είμαστε παρόντες στο αύριο. Μόνο που για αυτό δεν αρκούν τα λόγια. Η πρόοδος θέλει και κόπο και τρόπο. Θέλει να δουλέψει και το σώμα και το μυαλό. Οι προκλήσεις του μέλλοντος είναι ήδη εδώ...

“Μέ προσκαλέσατε νά θεμελιώσω κυβέρνηση καί κυβέρνησις καθώς πρέπει, ζεῖ, ευτυχεῖ τούς ζωντανούς, ανασταίνει τούς ἀποθαμένους, διότι διορθώνει τήν ζημίαν του θανάτου κοίτης αδικίας. Δέ ζεῖ ὁ ἄνθρωπος, ζεῖ τό ἔργον του, καρποφορεῖ ἀν ὁ διοικητής εἶναι δίκαιος, ἀν τό κράτος ἔχει συνείδησιν, εὐσπλαχνίαν, μέτρα σοφίας...”.

Ιωάννης Καποδίστρια

Βιβλιογραφία

Πανεπιστήμια

- **Πηγή 1.** Κέντρο Ανοικτών Διαδικτυακών Μαθημάτων Mathesis, ιδιαίτερο τμήμα των Πανεπιστημιακών Εκδόσεων Κρήτης. Μάθημα Η Επανάσταση του 1821. Ένα δύσκολο εγχείρημα μιας περίπλοκης κοινωνίας (Ε). Καθηγήτρια Μαρία Ευθυμίου Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Βεβαίωση επιτυχούς παρακολούθησης

Βεβαιώνεται με το παρόν ότι ο/η

Νικόλαος Κορακιανίτης

παρακολούθησε και ολοκλήρωσε επιτυχώς το μάθημα

ΙΣΤ1.2: Η Επανάσταση του 1821. Ένα δύσκολο εγχείρημα μιας περίπλοκης κοινωνίας

το οποίο προσφέρεται από το Κέντρο Ανοικτών Διαδικτυακών Μαθημάτων **Mathesis** των Πανεπιστημιακών Εκδόσεων Κρήτης του Ιδρύματος Τεχνολογίας και

Έρευνας, με διδάσκουσα την κ. **Μαρία Ευθυμίου**, καθηγήτρια του **Πανεπιστημίου Αθηνών**.

Η διάρκεια του μαθήματος ήταν 5 εβδομάδες — 14/12/2020 έως 20/12/2020 και από 4/1/2021 έως 31/1/2021 — με εκτιμώμενη συνολική προσπάθεια 30 ωρών για την παρακολούθηση και επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος. Το μάθημα προσφέρθηκε μέσω της πλατφόρμας OpenEdX.gr του Mathesis με τήρηση όλων των καθιερωμένων τεχνικών και εκπαιδευτικών προδιαγραφών. Η εξεταστική διαδικασία βασίστηκε στον κώδικα τιμής που δεσμεύονται να τηρούν οι συμμετέχοντες. Η ευθύνη για το περιεχόμενο του μαθήματος και της εξέτασής του ανήκει αποκλειστικά στην διδάσκουσα.

Μαρία Ευθυμίου

Φορείς – Ιδρύματα

- Αναγνωστική Εταιρεία
- Μουσείο Καποδίστρια
- Αρχαία Κράτους Κέρκυρα

Βιβλία/Μονογραφίες

- «Φιλική Εταιρεία. Α' το παράνομο οργανωτικό της Β' ο διωγμός της από τους ξένους», Τάσος Βουρνάς. Εκδόσεις Αφών Τολίδη
- Κέρκυρα: Το βαιλάτο του Αλεύχμου και το Πεντάχωρο, Μπάμπης Ν. Πανδής. Εκδόσεις Κ. Ντούζγος και Σια Ο.Ε.
- Η Μεσαιωνική Νότια Κέρκυρα 1204 -1814 Τέλλος Κ. Πανδής.
- Κωνσταντίνος Καντιώτης, Κερκυραίος. Ελάσσων Φιλικός, αγωνιστής της Ελληνικής Επανάστασης.

- Συνοπτική ιστορία της Κέρκυρας Συγγραφέας Λάμπας Δημήτρης Χ., Εκδόσεις ΧΠ Κόσμος Διαπρεπείς Κερκυραίοι 16ου-19ου αιώνα. Συγγραφέας Ζάμιτ , Λουκιανός , Εκδόσεις Εταιρεία Κερκυραϊκών Σπουδών
- Ο ΑΓΝΩΣΤΟΣ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ ΜΑΡΤΥΡΙΕΣ ΚΑΙ ΓΝΩΜΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΙΩΑΝΝΗ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ. ΣΚΛΑΒΟΥΝΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Βιβλία/Μονογραφίες με έως 6 συγγραφείς

- Η Ελληνική Επανάσταση του 1821: ένα Ευρωπαϊκό γεγονός, Επιμελητής Πέτρος Πιτζάνιας – Συνεργασία με Τμήμα Ιστορίας Ιονίου Πανεπιστημίου. Εκδόσεις Κέδρος.
- Όσα δεν γνωρίζατε για την Τουρκοκρατία και την Επανάσταση του 1821. ΓΡΥΝΤΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ, ΔΑΛΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, ΧΟΡΤΗΣ ΑΓΓΕΛΟΣ, ΧΟΡΤΗΣ ΕΚΤΟΡΑΣ

Άρθρα σε περιοδικά – Εφημερίδες.

- Πόσο καλά γνωρίζουμε την Ελληνική Επανάσταση; ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ ΧΑΤΖΗΣ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
- 200 χρόνια από την Επανάσταση του '21 : η πρόκληση του εορτασμού ενός διεθνούς φαινομένου. Καβαλιεράκης Στέφανος , Περιοδικό LIFO
- Τα Συντάγματα της Εθνεγερσίας – Α' Ελληνική Δημοκρατία (1821-1827) Πηγή : Τα Ελληνικά Συντάγματα και η Ιστορία τους (1979-1875) , Κέντρο Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δίκαιου – Ίδρυμα Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου, Αθήνα 2012 Ιστοσελίδες
- Δίκτυο Πόλεων Ιωάννης Καποδίστριας <https://www.iccn.gr/>
- Τα Επτάνησα και η Ελληνική επανάσταση μέσα από Αυστριακά Αρχεία <https://www.corfu-museum.gr/index.php/el/58-historic-notes/279-2014-03-25-07-39-44>
- Το αγωνιστικό πνεύμα στα Ιόνια <https://www.corfuhistory.eu/?p=1471>
- Ελληνική Επανάσταση του 1821 Βικιπαίδεια https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%95%CE%BB%CE%BB%CE%B7%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%AE_%CE%95%CF%80%CE%B1%CE%BD%CE%AC%CF%83%CF%84%CE%B1%CF%83%CE%B7_%CF%84%CE%BF%CF%85_1821

Φωτογραφικό Υλικό.

Μουσείο Καποδίστριας

Αρχεία Κράτους

Βικιπαίδεια